

VALAŠTIANSKY hlasník

ročník X.

číslo 4

august 2012

Z OBSAHU VYBERÁME:

- Otis Laubert v Brezne
- O valašianskom kostole
- Infekcie močových ciest u detí

Prázdniny sú v plnom prúde. Naši žiaci sa tešia z pohľadenia teplých lúčov a prázdniny si vychutnávajú plnými dúškami. Želám im, aby si odýchli a načerpali nových síl a elánu aj do budúceho školského roka.

Chod obce beží v plnom prúde. Zrekonštruovali sme bývalú Palmu, deťom v školskom areáli sme vybudovali nový chodník. Spoločne sme sa zabavili pri Jánskom ohni, len škoda že sa nás zišlo málo. Na začiatku júna sme privítali divadlo z nášho partnerského mesta z Chlumca nad Cidlinou, ktoré zožalo fantastický úspech. Na druhý deň sme sa pobavili na zábave s Chlumickou kapelou.

Mrzí ma, že pri normálnom chode musíme riešiť aj zlé vlastnosti väčšiny obyvateľov našej krásnej obce. Ten, kto si myslí, že platí obci dane a nemusí pre obec nič urobiť je na veľkom omyle. Jedine svojim vlastným pričinením si dokážeme svoju obec zveladiť a skrášliť. Preto si dovoľm povedať slovo na záver:

Niekedy sa mi zdá, že chodíme po uliciach našej obce ako bez duše. Veď úsmev a dobré slovo, ktoré pohladia dušu, sú v každom z nás. Skúsme byť k sebe milší. Tie najväčšie poklady nosí každý v sebe a je na nás, ako s nimi naložíme. Naučme sa ich rozdávať a prijímať a svet okolo nás bude krajší.

Ing. Juraj Uhrin
starosta obce

foto: B. Strmeňová

*Či poklad drahší vo svete nájdete, ako to nežné stvorenie?
Veď ono mamke, otcovi svojmu ťažkosti žitia zaženie.
Stačí len úsmev, sladučký, nežný – a mamka slzu utrie si,
keď búrka lod'kou občas zavadí o tvrdé bralá... útesy...
Nuž priviň si ma, mamička moja, úsmev a radosť nesiem ti,
nech žitia môjho slniečko jasné, nech rodičom vždy zasvieti.*

Z rokovania obecného zastupiteľstva Valaská

Poslanci Obecného zastupiteľstva vo Valaskej sa stretli na svojom riadnom rokovaní dňa 20. júna 2012. Z programu rokovania: schválenie programu rokovania, určenie overovateľov a zapisovateľa zápisnice, kontrola plnenia uznesení z predchádzajúcich rokovaní obecného zastupiteľstva, schválenie zmeny rozpočtu obce Valaská, schválenie plánu kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce na II. polrok 2012, vyhlásenie a zverejnenie voľby hlavného kontrolóra obce Valaská. V bode rôzne prerokovali: schválenie a zúčtovanie výsledku hospodárenia obce Valaská za rok 2011, žiadosť o prenájom pozemku podanú Jaroslavom Kučerom, Hronská 434/8 – k predmetnej žiadosti poslankyňa Pastírová uviedla, že nebola presne a správne určená výmera a cena za nájomné. Na základe je faktickej poznámky bol podaný procedurálny návrh a tento bod z rokovania bol stiahnutý. Nasledovala diskusia, v ktorej vystúpili so svojimi pripomienkami a návrhmi poslanci a občania. Po diskusií starosta obce poďakoval prítomným občanom za účasť a rokovanie obecného zastupiteľstva ukončil.

Ing. Peter Minárik,
prednosta OcÚ

Výzva na 68. výročie SNP

Dňa 22.8.2012 výbor ZO SZPB organizuje úpravu pamätníka SNP na Táloch. Prosí všetkých svojich členov o účasť. Zároveň pozývame aj ostatných občanov Piesku, ktorí cítia, že SNP a pamätníky si zaslúžia našu pozornosť a úctu. Zraz členov SZPB a ohotných pomocníkov bude v klube dôchodcov Piesok o 14.00 hod. Spoločné dielo ukončíme pietou a položením venca s hosťami účasti našich priamych účastníkov SNP.

Za vaš uvedomelý prístup a účasť Vám vopred ďakujeme.

POZÝVAME:

- na oslavy 68. výročia SNP v B. Bystrici 29.8.2012
- na slávnostnú čl. schôdzu ZO SZPB - Piesok, ktorá sa bude konať dňa 1.9.2012 o 10.00 hod. v Klube dôchodcov na Piesku

BLAHOŽELÁME:

- členom ZO SZPB, ktorí v tomto roku oslavia svoje životné jubileum:
90 rokov – Elena Molčanová, Stroj.80, Piesok
80 rokov – Ida Bullová, Stroj.17, Piesok
50 rokov – Roman Tonhauser, Rob.23, Piesok
- Z úprimného srdca Vám srdečne blahoželá a praje, aby Vaše ďalšie prežitie roky boli naplnené láskou, porozumením a spokojnosťou výbor SZPB z Piesku.

Viera Babčanová za Výbor ZO SZPB Piesok

Otváracie hodiny pošty vo Valaskej

Pondelok:	7.30 – 12.00 hod.	12.45 – 15.15 hod.	
Utorok:	7.30 – 12.00 hod.	12.45 – 15.15 hod.	
Streda:	7.30 – 11.30 hod.	13.15 – 15.15 hod.	16.00 – 17.00 hod.
Štvrtok:	7.30 – 12.00 hod.	12.45 – 15.15 hod.	
Piatok:	7.30 – 12.00 hod.	12.45 – 15.15 hod.	
Sobota – Nedela		Zatvorené	

Oznámenie o založení miestnej organizácie MO ĽSNS

Dňa 26.júna 2012 bola za účasti Šanko, Pavol Vilhan a Ivan Gál. Mgr. Mariána Kotlebu a krajského Ďalší sympatizanti z tejto obce predsedu banskobystričského klubu a záujemcovia o členstvo v MO ĽSNS pána Miroslava Beličku ĽSNS Valaská sa môžu kontaktovať osobne na jej predsedu, v obci Valaská založená Miestna prípadne na e-mailovú adresu: organizácia Ľudová strana naše molsnsvalaska@gmail.com. Slovensko (MO ĽSNS – Valaská). Aktuálne informácie zo života Zakladajúci členovia O ĽSNS Valaská sú : Roman Kubaliak (predseda), Lucia Málusová, Miroslav strany nájdete na adrese www.naseslovensko.sk.

NÁZORY, POSTREHY, OHLASY...

Reagujem na pána Sedliaka, ktorý píše o pracovníkoch VPP, že málo pracujú vo Valaskej, časť Piesok. Od 21. 3. do 30. 3. 2012 pracovníci VPP zametali štrku na Piesku. 3. 4., 5. 4., 30. 4. 2012 zbierali smeti. Od 30. 5. do 25. 6. 2012 kosili, hrabali a zametali vo Valaskej, časť Piesok. Bola by som rada, keby si občania uvedomili, aký veľký úsek musia pracovníci VPP udržiavať. Aby bol v obci poriadok (celá stará Valaská a časť Piesok). Je mi ľúto, že niektorí naši občania nepoznajú smetné koše, papiere a iný odpad hádžu na zem, psie exkrementy sa nachádzajú po celej obci, hoci sú na to určené koše, označené zelenou farbou. Umelé skládky robia občania tam, kde sa im zachce, popritom si môžu urobiť kompostovisko a nemusia robiť neporiadok v obci a čakať, kedy prídu pracovníci VPP a urobia za nich poriadok.

Týmto článkom chcem poukázať na to, aký je to veľký úsek, a že sa nedá byť na dvoch miestach naraz. Preto apelujem na občanov, aby boli trpezliví a nespratníkov upozorňovali, aby nerobili neporiadok.

B. S.

...

Malebná obec Valaská

Obec Valaská oplýva prírodnými zvláštnosťami, históriou, kultúrnymi pamiatkami, ale i dynamickou prítomnosťou. Ak si myslíte, že vo Vašej obci sa nič nedeje, tak to sa mýlite. Neustále sa tu niečo deje. Organizujú sa hlavne hudobné, športové, ale aj rôzne kultúrne podujatia. Sme hrdí, že vo Valaskej to neustále „vrie“. Nedávno sme si s hrdosťou vypočuli reláciu rádia Reginy, ktorá bola venovaná obci Valaská. Aj keď rádio ju zaradilo medzi hudobný žáner, nechýbali informácie o histórii a súčasnosti obce. Nejedného Valaštana hrialo pri srdiečku! Spomínali na kultúrnu obec, akým je Valaská. Obec Valaská je známa Fašiangami, Jánskymi ohňami, Festivalom dychových hudieb; privítali sme novonarodené deti do života, zorganizovali 1. ročník Annabálu, v auguste nezabúdame na oslavy SNP a od septembra začíname kultúrnou jeseňou...

Gabika Janáková

Divadelné predstavenie z družobného mesta Chlumeck nad Cidlinou

Privítali sme novonarodené deti vo Valaskej

Narodené dieťaťko je dar, zážrak, keď sa z lásky počne a narodí človečik. Vstupuje do nášho života a vníma lásku svojich rodičov. Podávate mu svoju ruku, aby sa cítilo isté a vedelo najst' správnu cestu. Ako - náhle sa samé udrží na nôžkach, vydáva sa na cestu za šťastím a krásou.

Milí rodičia, čoskoro prídu prvé krôčiky, prvé padnutie, tvrdohlasnosť, zvedavosť a netrpezlivosť, obdobie otázok prečo, prečo .... Neodmietajte ho, trpezlivo vysvetľujte a objavujte s ním nové veci. Listujte rozprávkové knižky, spievajte, tancujte, zbierajte kvietky, hrajte sa. Budú to tie najkrajšie spomienky, ktoré si budete pamätať aj po desaťročiach. Vydajte sa na cestu horkých slz

za odretými kolienkami, pokazenou hračkou, prvými poznámkami v škole i prvej lásky..

Vaše úsmevy, porozumenie, toleranciu a veľa, veľa lásky napomôže vášmu dieťaťku najst' správnu cestu k šťastiu. Buďte mu oporou, aby vždy, keď vás bude potrebovať, mohlo chytiť za ruku.

27. júna 2012 sa v obradnej sieni Obecného úradu vo Valaskej uskutočnilo slávnostné uvítanie 17 detičiek do života. Po príhovore starostu obce Ing. Juraja Uhrina a kultúrnom programe detí MŠ nasledoval zápis do pamätnej knihy. Každá mamička dostala kytičku, knižku pre dieťa a malý finančný darček.

Danka Králiková

foto: B. Strmeňová

Chcem vysloviť úprimné poďakovanie všetkým organizátorom uvítania našich malých občanov do života v obci. Obnovenie tradície pripravili poslanci na zasadnutí OcZ už v minulom roku. Členky sociálnej komisie sa aktívne zapojili do príprav, a tak naši malí občania so svojimi rodičmi prišli na obecný úrad vo Valaskej slávnostne nalaďení. Pani Danka Králiková zorganizovala (dá sa povedať) všetko v spolupráci s pracovníkmi obecného úradu. Nešlo nám o to, aby rodičia pre detičky dostali vecné darčeky, ale aby boli privítaní za nových občanov našej dediny.

Celé uvítanie slovom sprevádzala pani učiteľka Majka Pacerová. Krásny a dojemný bol aj program, ktorý urobili škôlkari so svojimi učiteľkami - zaspievali a zaretivovali.

Detičky so svojimi rodičmi oficiálne na pôde OcÚ privítal pán starosta Ing. Juraj Uhrin. Môžeme byť hrdí, že za 5 mesiacov sa v obci narodilo 17 detí - 10 chlapcov a 7 dievčat. Každé z detičiek má v pamätnej knihe svoju stránku s fotografiou. Je to krásny a hrejivý pocit, že naša dedina bude i naďalej vzrastať a detičky budú svojim rodičom robiť len radosť.

Nuž a čo bolo na záver? Pani Pacerová v mene detičiek poďakovala poéziou od Rúfusa, aby pán Boh ochraňoval rodičov.

B.P.

Pod'akovanie za rodičov prvoprijímajúcich detí

Prvé sväté prijímanie Valaska 2012

10. júna sa v našom kostole svätého Martina uskutočnilo Prvé sväté prijímanie. Pre dvadsaťtri detí to bol veľký deň, ktorý sa navždy vryje do ich detských srdiečok. Deti v bielych šatách boli plné očakávania a oči im žiarili šťastím a radosťou. Celý školský rok sa zodpovedne pripravovali na túto veľkú udalosť, pri ktorej prijali „Pána Ježiša.“ Touto cestou chceme poďakovať pani katechétku Mgr. Kataríne Paprčkovej za trpezlivosť a veľkú ochotu pripraviť deti na slávnosť.

Veľká vďaka patrí pánovi farárovi Mgr. Romanovi Kupčákovi, ktorý stále s úsmevom na tvári, otvoreným srdcom a pokojom ukázal deťom cestu k Ježišovi.

Všetkým deťom, ktoré pristúpili „v slávnostný deň k prvému svätému prijímaniu prajeme hojnosť Božích milostí, aby sviatok Eucharistie v nich upevňovala vieru, nádej a lásku.“

Ďakujeme všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k tejto slávnosti.

Mgr. Miriam Uhrinová

Aj jún bol v našej škôlke

*Navštívili sme našich kamarátov pr-
vákov v základnej škole*

*Svoju šikovnosť a samostatnosť
sme dokázali v škole v prírode*

Veselo sme oslávili sviatok našich ockov

bohatý na zážitky

V špecializovanom zariadení Tereza v Hronci súťažili spolu s nami aj tety a ujovia, ktorí tam bývajú

Na výlete v Bojniciach sme sa stretli s ozajstným Aladinom a jeho princeznou Jasmínou

Pani učiteľkám

Boli ste nám ako mamy, keď ste na nás hľadeli prísne, nežne, pohladením, dobre ste to mysleli.

Za láskavosť a Vašu snahu, za všetko Vám ďakujeme. Na vás pani učiteľky nikdy nezabudneme.

Básničkou a uspávkou sme privítali maličkých občanov našej obce

A nakoniec sme sa my, predškoláci, rozlúčili s našou škôlkou

DEŇ ŠLABIKÁRA V 1. A

29. máj bol pre našich prvákov krásny, veselý, zaujímavý a hravý. Deti mali možnosť ukázať svojim rodičom a starým rodičom všetko, čo sa v 1. ročníku naučili.

Hneď v úvode vyučovania si prečítali list s prosbou o pomoc. Poslala im ho LIENKA ŠKOLIENKA, ktorá deti sprevádzala tou náročnou, ale krásnou cestou získavania prvých poznatkov už od začiatku šk. roka.

Stratila sa v „Písmenkove“ a prváci jej svojou šikovnosťou pomohli vrátiť sa späť do triedy. Hravo plnili rôzne úlohy a tajničky, získavali za ne pečiatky na svoje „hracie karty“. Nezľakli sa ani počítača a interaktívnej tabule. Keď vylúštili stratené heslo (ABECEDA), zapečatili stužkou svoje ŠLABIKÁRE, za odmenu im ŠKOLIENKA poslala v balíku nielen nové čítanky, ale aj pekné pamätné listy na tento deň, na ktorý budú dlho spomínať nielen deti, ale aj ich rodičia.

Monika Jurková, triedna učiteľka 1. A

Postrehy a dojmy rodičov:

- Deň Šlabikára v 1.A bol veľmi pekný a zaujímavý. Deti nám predvedli všetko, čo sa počas šk. roka naučili. Udržať pozornosť prváčikov na vyučovaní nie je vôbec jednoduché, ale prístup pani učiteľky, ktorá ich vie zaujať a naučiť formou hier a súťaží, je obdivuhodný. Na deti to má dobrý vplyv. Z tohto dňa mám veľmi dobrý pocit.

p. Kompáneková – Karinkina mamka

- Mne sa tento deň veľmi páčil. Na prácu s deťmi treba mať trpezlivosť. Deti sa pekne zapájali do činností, pracovali s počítačom, boli motivované pečiatkami –

lienkami. Som rada, že sa v 1.ročníku tak veľa naučili. Pred rokom

o takomto čase ešte nevedeli písať, čítať, počítať, a teraz s tým nemajú problém a dúfam, že to tak aj zostane. Ďakujem za príjemné dopoludnie prežité spolu s mojím synom v jeho triede. Veľmi sme sa na to obaja tešili.

p. Giertlová – Radkova mamka

- Deň Šlabikára, ktorý sa konal 29. mája, bol pre prváčikov veľkým dňom. Pani učiteľka pripravila pestrý program, kde žiaci ukázali svojim rodičom, starým rodičom aj súrodencom, čo sa počas šk. roka naučili. Čítať, písať, počítať – to všetko už naše deti vedia a za to patrí veľká vďaka ich pani uč. PaedDr. Monike Jurkovej, ktorá sa

im s láskou a trpezlivosťou venovala celý šk. rok.

p. Švantnerová – Ľudkova mamka

- Len nedávno nás v septembri privítala Lienka Školienska v 1.A triede. Mesiace ubehli a naše deti zrazu vedia čítať, písať, počítať a dokonca aj pracovať s počítačom pri tabuli. Toto všetko nám ukázali na slávnosti pečatenia šlabikárov dňa 29.5.2012. Za svoju usilovnosť dostali od kamarátky LIENKY ŠKOLIENKY. Krásne vyzdobená trieda a disciplína detí nasvedčuje o skvelej práci ich triednej pani učiteľky s našimi deťmi, za čo jej touto cestou ĎAKUJEM.

p. Štécová – Magduškina mamka

DEŇ ŠLABIKÁRA V 1. B

Konečne prišiel ten deň D, kedy už naši prváci poznajú všetky písmenká! Šlabikáre sme slávnostne pečatili v prítomnosti našich rodičov, ktorí majú z úspechov svojich detí najväčšiu radosť. Prechádzali sme naším rodným SLOVENSKOM - žiaci predniesli báseň „O rodnej reči“, počúvali sme „Pieseň o rodnej zemi“ spolu z obrázkami „Slovenskej krajiny“ na interaktívnej tabuli. Potom prváci samostatne čítali. Čítanie sme spestrili ľudovými piesňami, tančekom, rozprávaním o ľudovej kultúre

a remeslách. V pracovnom liste sme dopĺňali slová z básne, vyfarbili sme slovenskú zástavu. Do skupinovej práce sme zapojili aj našich rodičov, ktorí nám pomohli skladať PUZZLE „Slovensko“, vyzdobiť tradične dzbány maľovaným ľudovým ornamentom. Chvíľu sme sa zdržali aj v krajine „Ľudových rozprávok“. Najslávnejšia chvíľa nastala, keď sme spoločne zviazali stužkou Šlabikár 1. a 2. a takto ich symbolicky zapečatili. Žiaci dostali pochvalné listy a CD „O písmenkách“.

pracovať.

pani Slivková - práca s interaktívnou tabuľou, spolupráca detí s pani učiteľkou a zviazanie šlabikára.

pani Strigáčová - páčilo sa mi spoločné pečatenie šlabikárov a odovzdávanie diplomov. Veľmi pekný deň!

pani Petrásková - bolo to veľmi milé, zábavné, páčilo sa mi súťaže, interaktívna tabuľa, diplom, darček, pečatenie.

pán Kupec - páčili sa mi hlavne nové metódy učenia.

pani Medvedová - bolo to dobré, páčilo sa mi to.

pani Šuníková - boli to príjemne strávené dve vyučovacie hodiny. Oceňujeme pekný prístup pani učiteľky k deťom. Najviac sa mi páčilo „Pečatenie šlabikára“, malo to slávnostnú atmosféru.

Patricia Hadžegová, triedna učiteľka 1. B

HLAVOLAMY

Dve dievčatá sa narodili tej istej matke, v ten istý čas, deň aj rok, a predsa nie sú dvojčičky. Ako je to možné?

Riešenie:

(V ten deň sa narodilo uvedenej matke ešte aspoň jedno dieťa, a teda nie sú dvojčičky, lebo sú napr. trojičky.)

...

Čo sa vyskytuje raz v každej minúte, dvakrát v každom momente, ale ani raz v roku?

(Písmeno m.)

...

Jedno dievča, ktoré sa učilo šoférovať, išlo v jednosmernej ulici opačným smerom, ale neporušilo žiaden právny predpis. Prečo?

(Išla pešo.)

Leto sa prehplo do svojej druhej polovice. Ládová zmrzlina nám spríjemňuje teplé dni.

PRANOSTIKY

Ak je na Vavrince slnce, bude medu plné hrnce.

Ak na Vavrince prší, bude veľa myši.

Horúčosť na sv. Dominika znamená veľmi tuhú zimu.

Keď sa Dominik potí, Marek bude v kožuchu.

Po Vavrinci drevo už viac nerastie.

Ak prší na Nebovzatie Panny Márie, kazia sa zemiaky.

Panny Márie narodenie, lastovičiek rozlúčenie.

Aký Bartolomej, taká celá jeseň.

Na sv. Bartolomeja sedlák žitko seje.

Okolo Augustína tichnu vetry do Badína.

Keď je v prvom augustovom týždni teplo, bude biela zima.

Aký je august spočiatku, taký bude až do konca.

Severné vetry v auguste prinášajú stále počasie.

Ak v auguste nieta rosy, môžeme búrku očakávať.

Koncoročná turistika z našej školy Slovenský raj – Prielom Hornádu

Deň 16.06.2012/ sobota/ sa niesol v znamení slubného krásneho slnečného dňa, zvlášť pre členov turistického krúžku a ich rodičov, lebo práve v tento deň sme si naplánovali poslednú túru v tomto školskom roku. A ako už tradične, kedy ide o poslednú túru, vymýšľame cieľ, ktorý nie je pre nás bežne dostupný a hlavne, nachádza sa vo vzdialenejších lokalitách. Tohto roku padol za obeť Slovenský raj a to konkrétne Prielom Hornádu.

Okolo 9-tej hodiny rannej sme dorazili na plánovaný začiatok našej cesty- do Podleska. Odtiaľ sme sa pustili do naozaj dobrodružnej a adrenalínovej trasy Prielomom Hornádu. Už hneď v úvode sa mnohým, pri pohľade na kovové stúpačky pripevnené tesne pri skale a rovno nad riekou, roztriasli kolena. Videli sme, že jediná šanca je zatlačiť strach do úzadia. Postupne každým metrom strach a obavy opadávali a istota pohybov rástla. Keďže nemáme možnosť byť v Slovenskom raji často, tak sme to naplno využili a pridali sme ešte bočnú trasu cez Kláštorňú roklinu popri vodopádoch až na Kláštorisko, kde sme si oddýchli. Po krátkom /cca 2 hod./ vybočení z našej trasy sme znovu pokračovali popri Hornáde cez množstvo mostíkov k Letanovskému mlynu. Tu sme mali aj jedinečnú šancu vidieť našich rímskych spoluobčanov, ktorí už naplno využívali letný, takmer prázdninový čas kúpaním sa vo vodách Hornádu. Asi po 7-ich hodinách našej túry- takmer už na konci so silami, došli sme pod Tomášovský výhľad. Pri predstave 30-ich minút prudkého stúpania do kopca nikto nevyzeral nadšene. Ale keď sme vyšli na Tomášovský výhľad, v momente sme zabudli na hodiny kráčania a stúpania. Nádherná skalná plošina a pohľad z nej v nás vyvolávala strach a rešpekt, zároveň s radosťou a úctou k prírode a ku všetkému, čo vytvorila. Pokochali sme sa výhľadom a spokojní sme pomaly došli do cieľa našej cesty- do Čingova, kde sme nasadli do autobusu, ktorý nás spoľahlivo doviezol, síce unavených, ale naplnených pozitívnou energiou, domov.

text a foto: Mgr. J. Pohorelcová

Prišiel čas prázdnin

Všetci žiaci a študenti sa tešia na prázdniny a skutočne si ich zaslúžia. Zvlášť tí, ktorí svoj voľný čas venujú základnému umeleckému vzdelaniu. Práve týmto chceme popriať krásne

prázdninové obdobie, veď oni i v tomto čase nezavesia svoje umelecké schopnosti na klinec. Zároveň im, a tiež vyučujúcim ZUŠ chceme poďakovať za krás-

ne chvíle, ktoré nám spestria naše akcie.

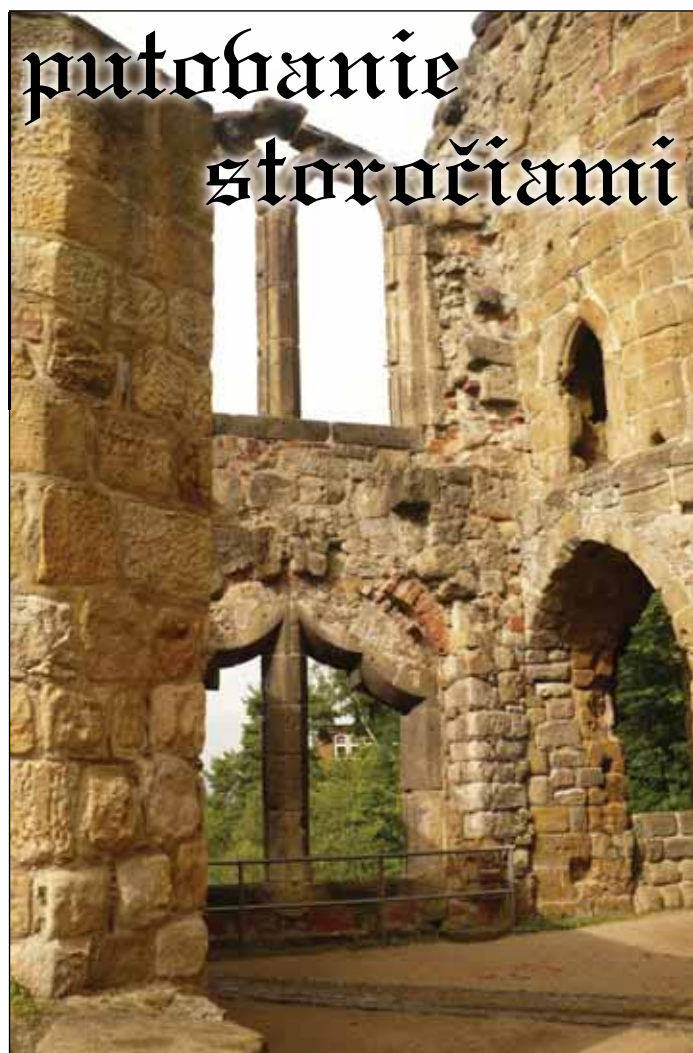
Ďakujeme a tešíme sa i na ďalšiu spoluprácu s Vami.

V.B. a Matičiari na Piesku

foto: Viera Babčanová

ZHŠ - leto 2012

putovanie staročiami

...o predzvestiach leta a stopách dávnej minulosti

Naša sezóna výprav za poznaním a kultúrou vlastne začala dávno pred príchodom leta. Rok 2012 je v poradí naším piatym rokom spoločných putovaní a na rozdiel od prvých dvoch ročníkov, kedy sme akcie plánovali výhradne na prázdninové mesiace, v súčasnosti je mnoho výprav sústredených aj mimo letnej sezóny... Akousi predzvestou leta a spoločne strávených dní bola ešte počas školského roku, v polovici júna cesta na západné Slovensko. Naším hlavným cieľom bol v ten deň hrad Beckov, ktorý po niekoľkoročnej uzávierke na moju veľkú radosť znovu sprístupnili verejnosti. Mnohokrát som okolo hradného brala nad Váhom cestoval a zakaždým som si povzdychol, aké by to bolo nádherné vidieť ho zvnútra. Musím povedať, že moje očakávania ďaleko predčil. Je to miesto, na ktorom z každého kúta dýcha história. Zvlášť keď návštevník vie, akými pohnutými časmi hrad prešiel, môže sa vo svojej fantázii napríklad ocitnúť v časoch mohutnej

Mongolskej invázie v roku 1241, ktorá zničila a takmer vyludnila celú východnú a strednú Európu a len niekoľko hradov, vrátane Beckova, odolalo ako miesto posledného útočiska aj v časoch rôznych iných vojen a stavovských povstaní...

V ten deň sme ešte cestou navštívili Hradné múzeum na Budatínskom hrade v Žiline a veľmi zaujímavé ruiny hradu Lednica posta-

štívili, určite ešte stoja za zmienku hrady Dobrá Niva, Revište, Krupinská protiturecká veža Vartovka, Levický hrad s veľmi zaujímavou výstavou, mapujúcou dejiny okolia od najstarších čias ľudskej prítomnosti v praveku, cez Keltov na prelome letopočtov, starých Slovanov až po nedávnu minulosť a samozrejme nesmiem zabudnúť ani na rozprávkovopôsobiace skalné domčeky v dedinke Brh-

na známom a veľmi peknom hrade Bouzou, ktorý mnohí istotne poznajú vďaka viacerým filmom a rozprávkam, kde sa objavil ako miesto deja.

V samotných Čechách sme potom navštívili dva kedysi slávne a nedobitné hrady Hazmburg, ktorý naozaj ani nikdy dobytý nebol a fantazijne pôsobiaci hrad Trosky s dvoma do diaľky viditeľnými citadelami, ktorého osud poznačili udalosti tridsaťročnej vojny v 17. storočí, kedy bol dva razy na dlhú dobu sídlom švédskych okupantov zo severu... Zlatým klincom celej výpravy bol kláštor a cisársky palác v nemeckom mestečku Oybin. Ako mnoho ďalších hradov na Česko-Nemeckom pohraničí aj tento je postavený na bizardne pôsobiacej pieskovcovej plošine vysoko nad okolitou krajinou, stavaný z pieskovcových kvádrov no miestami vytesaný do hĺbky skalného masívu... Gotická katedrála v strede hradu je nenadarmo považovaná za jedno z najromantickejších stredovekých miest v Európe...

Cestou domov v posledný deň sme sa ešte zastavili v meste Kutná Hora, kde sme navštívili úchvatný gotický chrám sv. Barbory a svetoznámu Kutnohorskú kostnicu, kde sa v priebehu stáročí vytvorila zvláštna, no zaujímavá pôsobiaca chrámová výzdoba z ľudských kostí... Domov sme síce po troch dňoch prišli ustáť, no plní dojemov z miest, kde k nám prehovára história dávnych čias...

veného na najzvláštnejšom mieste, na akom som kedy videl hrad. Úzke a do výšky sa týčiacce skalné bralo staviteľa využili tak, že bolo takmer nemožné pevnosť dobyť. Ako mnoho iných karpatských hradov, aj tento mal úlohu chrániť naše západné hranice, no rovnako ako mnohé ďalšie aj hrad Lednica padol za obeť vnútorným rozbrojom Uhorska svojich čias a po potlačení povstania proti cisárovi bol zničený...

Ďaleko i blízko...

Prvých pár akcií leta bolo tak trochu poznačených upršaným počasím, no ani to nám nezabránilo vidieť mnoho krásnych miest a zažiť pár pekných spoločných dní...

Prvou skutočne prázdninovou akciou bola cesta do Španej Doliny -niekdajšie svetoznáme banícke mesto pri Banskej Bystrici, a výstup na Panský Diel odkiaľ sa nám naskytl úžasný výhľad široko-ďaleko. Druhou akciou mal byť pôvodne prechod Slovenským Rajom no keďže deň predtým nám obloha nadelila trochu viac vody ako bolo treba, zmenili sme plán, a vybrali sme sa do skanzenu ľudovej architektúry v Zuberci, kde sme sa ocitli v príjemnej atmosfére oravskej dedinky a na Slanický ostrov umenia na Oravskej priehrade, kde je expozícia Slovenského sakrálného umenia...

Z miest, ktoré sme ešte v priebehu júla nav-

lovce, vytesané do tufovej skalnej steny pred dávnymi časmi...

Našou najdlhšou a zatiaľ najodvážnejšou výpravou bola však trojdňová cesta do severných Čiech a Nemecka v polovici júla. Túto cestu som plánoval už dlhší čas a aj keď sme zďaleka neprešli všetko, čo nám tamojší kraj ponúkal, videli sme množstvo zaujímavých miest. V prvý deň sme sa cestou tam zastavili

Leto sa pomaly prehuplo do svojej druhej polovice, no pred nami je ešte množstvo ďalších zaujímavých akcií a som si istý, že všetci tí, ktorí dokážu vyjsť zo všednosti „prázdnych“ prázdninových dní a pridajú sa, budú v septembri spokojní, že toto leto prežili naozaj naplno...

Mgr. Rastislav Turňa

Závěrečné učňovské skúšky žiakov z OUI vo Valaskej

V dňoch 19. a 20. júna sa konali na Odbornom učilisti internátnom vo Valaskej záverečné učňovské skúšky. Skúšok sa zúčastnilo 12 žiakov a to v študijnom odbore Obchodná prevádzka – práce pri príprave jedál a Stavebná výroba – na maliarske a natieračské práce.

Závěrečné skúšky pozostávali z troch častí – písomnej, praktickej a ústnej, kde žiaci ukázali svoje vedomosti a zručnosti, ktoré nadobudli počas trojročného štúdia.

Žiaci boli veľmi dobre pripravení na prak-

tickú aj na teoretickú časť, čo potvrdila aj predsedníčka skúšobnej komisie p. Jaroslava Látková z Odborného učilisti internátného z Lučenca. Na záverečných skúškach bola prítomná aj p. Paed.Dr. Daniela Kmeťová z Krajského školského úradu v Banskej Bystrici, ktorá zhodnotila záverečné skúšky veľmi pozitívne.

Pri záverečných skúškach bolo odovzdané ocenenie riaditeľa školy najusilovnejším žiakom za ich vynikajúce školské výsledky

a vzornú dochádzku, počas celého štúdia a za úspešnú reprezentáciu našej školy na Celoslovenskej súťaži praktických zručností a odborných vedomostí v Kysuckom Novom Meste.

Absolventom blahoželáme k úspešnému ukončeniu štúdia a prajeme im veľa šťastia a úspešný štart do ďalšieho života.

Bc. Mária Slašťanová MOV
foto: Mgr. Iveta Setvákova

Exkurzia v pekárni Alfex v Tisovci

Dňa 1.6.2012 sa 10 žiakov 1.B zúčastnili exkurzie do pekárne Alfex v Tisovci. Majitelia pekárne s pani učiteľkou Mgr. Erikou Oniskovou a Bc. Annou Veverkovou pán a pani Bencovi nám zostavili krásny a zaujímavý program.

Previedli nás celou prevádzkou a zoznámili s výrobou chutného chleba a pečiva. Pre žiakov pripravili milé prekvapenie. Každý účastník exkurzie si mohol z prideleného kúska cesta pripraviť za pomoci zručných pekárov svoju vlastnú pletenku alebo rožok. Ani neviete, ako fantasticky chutí vlastnoručne upečený chlebič

a pečivo. Na nás však čakalo ešte jedno milé prekvapenie – občerstvenie v podobe chutného slaného i sladkého pečiva.

Za nezabudnuteľný zážitok ďakujeme pánovi a pani Bencovcom.

Bc. Anna Veverková,
foto: Mgr. Erika Onisková

FARMÁR

Vo Valaskej kedysi prekvitalo poľnohospodárstvo a chov domácich zvierat. Aj po založení JRD mali v každom dome aspoň záhumienok alebo záhradku, kde pestovali zemiaky a zeleninu. V každom dome bola kravička, ovce, sliepky, kačky, husi zajace. Tatranská ulica bola celá obývaná starousadlíkmi. Dnes je táto, kedysi hlavná ulica, poloprázdna, starousadlíci vymreli, domy slúžia ako chalupy pre Bratislavčanov, alebo sú prázdne, záhradky sú zatrávnené alebo zanedbané, domáce zvieratá skoro nevidno. Ale medzi mladými sa predsa len občas nájdú takí, ktorí majú vzťah k pôde a zvieratám. Jeden z nich mi poskytol rozhovor.

Martin Hahn (40)

Vzdelanie: Stredná lesnícka škola Banská Štiavnica
Zamestnanie: Železiarne Podbrezová – Podniková polícia
Pracovisko: Golfové ihrisko Gray Bear na Táloch
Rodina: manželka Zuzana, syn Šimon a dcéra Kristína

Ako si prišiel k peknému domu?

Postavili ho rodičia, kým som bol na vojne. Trochu som pomohol, ale je to zásluha rodičov.

Kolko pôdy máš k dispozícii?

Asi päť hektárov, všetko prenajaté. Vlastná je len záhrada pri dome.

Čo pestuješ na pôde?

Nepestujem nič. Sú to len lúky na pasenie pre kone, kozy a ovce.

Áké zvieratá chováš?

No tak tých mám okolo sto, sú tam sliepky, kačky, husi, mačky, psy, sokoly, kone, kozy, ovce, perličky, morky, iba kravy nemám.

Sú medzi nimi aj nejaké zvláštne plemená?

Zdrobnené plemená hydiny, ako sú wyandotky, milferky, fénixky, indické zdrobnené bojovníčky. Zo psov sú to Borderské kólie a stavač - pointer.

Áké máš kone?

Je to plemeno Appaloosa, ktoré sa registrujú v štáte Idaho na severe Ameriky. Som aj členom klubu chovateľov tohto plemena, ktoré je na Slovensku veľmi málo početné. Vyšľachtili ich indiáni z kmeňa Ness Pierce (prepichnuté nosy), sú to teplokrvníky, majú vyvinutý zmysel cowsens - cit pre pasenie dobytky. Dokážu odhadnúť budúce správanie sa dobytky a podľa toho reagujú. Presne je to plemeno pre potreby kovbojov. Na Slovensku sú skôr na ródeo a podobné súťaže.

A čo vtáky?

Tak sokoliarstvu sa venujem vyše 30 rokov. Teraz mám samicu sokola sťahovavého a umelo vyšľachteného kríženca sokola loveckého a rároha južného.

Čo ťa najviac baví z chovu zvierat?

Všetko, čo mám na dvore, ma baví, veľké rozdiely nerobím.

Ako ti pomáha rodina?

Manželka sa stará o chod domácnosti, to skôr dcérka, dojí kozy a robí syr. Aj syn Šimon mi je veľkou oporou.

Ako ti farma vynáša finančne?

Je to na úrovni konička, ešte stále do toho viac dávam, ako získavam. Pre zvieratá nemám žiadnu krmovinovú základňu a všetky vstupy musím kupovať. Niekedy sa niečo predá - mlieko, syr, vajcia, žriebäta, šteniatá a podobne, ale stále je to tak, že som rád, ak skončím na nule bez straty.

Chodíš na poľovačku alebo rybačku?

Poľovníkom som, ale len kvôli sokoliarstvu, čo je tiež lov, na ktorý treba mať poľovný lístok. Ale ani

Dcérka Kristínka na koni

z ulovenej zveri veľa osohu nemáme, aj pre sokola musím kupovať každoročne 30 až 50 bažantov a niekoľko stoviek malých jednodňových kurčiat z CZ, na ktorých ho cvičím loviť.

Občas vidieť nad твоjím domom lietať šarkana.

Takto cvičím mladého sokola lietať do výšky a loviť korisť. Drobná korisť je uviazaná na drakovi a zľahka prichytená, aby si ju sokol mohol odtrhnúť. V druhej fáze už potom korisť nie je pri drakovi. Sokol iba vyleti do veľkej výšky a ja ho potom krikom upozorím, že niečo má dolu. Sokol zletí a pripravenú korisť si na zemi „uloví“ vo vzduchu. Neloví zobákom, ale úderom, pretože pri strmhlavom lete nadobudne veľkú kinetickú energiu, ktorou korisť zabije.

Aj ti niekedy sokol uletel?

No pravdaže. Najďalej som bol pre neho v Budapešti. Každý sokol má na nohe menovku s telefónnym číslom majiteľa. Potom sa už treba iba spoliehať na pochtivosť nálezcu, aby sa ozval. Aj nedávno mi uletela samica sokola rároha, ktorú potom až o rok chytili v Košiciach. Na kratšie vzdialenosti má sokol upevnený aj malý vysieláč, pomocou ktorého sa dá zamerať prijímačom so smerovou anténou. V dobrých podmienkach to má dosah aj 60 až 80 km. Prístroj neukazuje vzdialenosť, iba smer. Ale podľa sily signálu sa dá zamerať smer a sokola nájsť.

Vraj poznáš aj hospodára z televízneho seriálu Farma?

Volá sa Martin Bagar a je to môj o dva roky starší spolužiak z lesníckej školy. Na Prašniku má svoju menšiu farmu. Farma je však viac len koničkom a neuzivil by sa tým. Živí sa predávaním strešných krytín.

Kam chodievaš na dovolenku?

Nikdy nechodím na dlhšiu dovolenku, lebo ma to nebaví. Pre mňa je dovolenka, keď si s rodinou nabalíme do auta a urobíme si výlet niekam do prírody. Mňa by to nebavilo celý deň sa kvasiť dva týždne niekde na pláži. Deti chodia k moru pomerne často so starými rodičmi, ale pre mňa to nie je. Pre mňa sa dovolenkové obdobie začína v jeseň, keď sú poľovačky, sokoliarske stretnutia, ródeá, výstavy, preteky a podobne.

Ďakujem ti za rozhovor a prajem ďalšie farmárske úspechy.

Text Jožo Kán, foto Martin Hahn.

Festival dychových

Sobotňajšie popoludnie na valaštianskom námestí v sobotu 16. júna patrilo milovníkom dychovej hudby a všetkým dychovkárom. Konal sa už 41. ročník Festivalu dychových hudieb, ktorého organizátorom je obec Valaská a Stredoslovenské osvetové stredisko v Banskej Bystrici. Už tradične sa festival začal pochodom veľkých orchestrov ulicami obce. Slávnostná fanfára a príhovor starostu obce Ing. Juraja Uhrina spustili prúd melódií, ktoré zalial slnkom zaliate námestie. Na úvod sa predstavilo Dychové septeto Základnej umeleckej školy Valaská. Päť žiakov so svojimi dvoma učiteľmi z dychového oddelenia ZUŠ rozohrali svoje saxofóny, klarinety, flauty, rytmiku doplnil keyboard

a zazneli prvé krásne skladby. Druhým účinkujúcim boli tiež žiaci ZUŠ, tentokrát z Brezna, no to už bol celý orchestr. Predstavili sa pestrým, zaujímavým a moderným repertoárom. Zahrali aj známe Morriconeho melódie z filmu Vtedy na západe, či Webberovho Fantóma opery, ktoré sprevádzal nádherný spev Martina Potančoka a Andrey Kirschovej. Detský dychový orchestr pri ZUŠ Brezno s dirigentom Marianom Švoňavom bol naozaj skvelý. Nasledovala stálica festivalu, žiaľ jediná zúčastnená malá dychová hudba - Mostárenka. O to viac potešila publikum svojimi rezkými a peknými piesňami a zasóloval si aj kapelník Matej Krella v Armstrongovom evergreene What a wonderfull World. Festival sa potom ocitol vo svete veľkých dychových orchestrov. Prvým bola Dychová hudba Železniarní Podbrezová, ktorú dirigoval Pavel Šianský. Ako obvykle podbrezovskí muzikanti zahrali krásne skladby z nového reper-

toára a zazneli i moderné piesne ako Hallelujah, či obľúbený hit Horehronie, ktorý si zaspievala Adriana Bundová.

Prvým hosťom festivalu bola Dychová hudba z Detvy pod vedením Ľuboslava Vilhančeka. Muzikanti spod Poľany boli na našom festivale prvýkrát a potešili publikum hudbou i spevom prevažne na ľudovú nôt. Po nich sa taktovky opäť chopil Marian Švoňava, no tentokrát bol pred ním už nastúpený veľký Dychový orchestr Brezno so svojím pestrým programom, ktorý obohatila vášnivým brušným tancom Janka Tschampová v skladbe Tanečnica z Jerevanu, či skupina šarmantných dievčat v známom soundtracku z filmových Bondoviek.

Predposledným orchestrom bol Cementón z Banskej Bystrice pod vedením Pavla Machajdika, po minulé ročníky malá dychová hudba, no teraz už ako veľký orchestr. Hojný počet mladých hudobníkov bol len znakom, že i plechové nástroje dokážu mládež priťahovať a dajú sa na nich hrať skladby staré i nové, populárne, ktoré má mládež rada a hranie ich baví.

Posledným účinkujúcim bol domáci Dychový orchestr Valaská, ktorý dirigoval Ján Jenča. Hneď na úvod sa predstavila

najmladšia sólistka festivalu na sopraninovej flautičke Ema Kofírová. Bravúrne zvládla náročnú skladbu z pera svojho učiteľa a dirigenta Aulos.

Vystúpenie valaštianskych dychovkárov na chvíľu prerušil jeden vzácný moment, a to krst druhého CD s názvom Pre vás...!

hudieb Valaská 2012

ktoré bolo nahraté pri príležitosti 55. výročia vzniku orchestra. CD pokrstili symbolicky traja krstní otcovia. Pavel Šiansky, dirigent DH Železiarní Podbrezová, Zoltán Popróči, bývalý člen DO Valaská a DO Brezno, držiteľ mnohých ocenení, skvelý muzikant a doc. Mgr. Pavol Tužinský, rodák a významná osobnosť z Valaskej, dirigent a pedagóg na Akadémii umení v Banskej Bystrici. Symbolizovali tri veľké orchestre pôsobiace v regióne – Brezno, Podbrezová, Valaská, ktoré sú ako jedna veľká rodina, vzájomne si pomáhajú a nechýbali snád' ani na jednom ročníku festivalu. Vystúpenie Valaštanov pokračovalo a bolo ukončené dvoma skladbami, na ktorých spoluúčinkoval aj Spevokol Lipka. Vangelisovo Dobytie raja a známa Funiculi, funicula, kde svoj spevácke umenie predviedla učiteľka ZUŠ vo Valaskej a členka zboru Štátnej opery v Banskej Bystrici Adriána Škrváňová. Festival na záver ukončil spoločný monstre-koncert všetkých účinkujúcich.

Ako je už v posledných ročníkoch festivalu zvykom, námestie spestrili aj ľudové remeslá v oblasti hudby. Toto sprievodné podujatie zorganizovalo Občianske združenie Pekný deň z Valaskej. Remeselníci z Valaskej aj širokého okolia predviedli svoju šikovnosť, žienky z Jednoty dôchodcov pripravili krásnu slovenskú izbu, kde bolo čo zjesť i vypiť. Námestím rozvoniavali oštiepky a žinčica od valaštianskych ovčiarov.

Hrali sme pre absolventov ZUŠ-ky

Ako skonštatovala i riaditeľka SOS B. Bystrica Mária Palúchová, festival sa opäť vydaril. Slnko priamo nad hlavami muzikantov ich nijako nešetřilo. Pred takými výkonmi v takej horúčave skutočne klobúk dole. Doznali krásne melódie, ktoré boli opäť pestrejšie, zaujímavejšie, modernejšie, každá zúčastnená kapela prispela niečím novým, netradičným.

Zostáva len vysloviť veľké poďakovanie všetkým organizátorom, všetkým hudobníkom a každému, kto sa pričínal o zdarný priebeh tohto sviatku dychovej hudby v regióne. Na záver snád' parafráza slov Pavla Tužinského, ktorými pokrstil druhé CD Dy-

chového orchestra Valaská....nech hudba, a zvlášť dychová, vojde do srdca ľudí a naplní ich takou láskou, s akou ju dychovkári pre vás hrajú.

R. Hlaváčik, foto: B. Strmeňová

8. mája naša dychovka zahrala po skončení záverečného koncertu absolventov 2. stupňa ZUŠ a aj nášho člena Maťka Veselku. Koncert bol úžasný. V mene celého kolektívu dychovkárov všetkým absolventom ďakujem za krásny umelecký zážitok a gratulujem k ich výkonu. Milí absolventi, nech vás krásna hudba sprevádza i naďalej a nech je váš život bez falošných tónov. A ktorí by ste chceli v hudbe pokračovať spolu s nami, radi vás privítame v našej skúšobni. Maťkovi prajeme veľa síl a úspechu v štúdiu hry na klarinet na konzervatóriu v Bratislave. Pár skladieb, ktoré sme po koncerte na nádvorí ZUŠ zahrali, bol od nás taký minidarček a gesto spolupatričnosti všetkých muzikantov. A ktovie, možno sa to stane peknou tradíciou a budeme hrať absolventom každý rok.

R.Hlaváčik, DO Valaská

SPIEVAME PRE VÁS

Zmiešaný zbor Lipka v uplynulých mesiacoch nezaháľal. Žil bohatým speváckym životom. Každú stredu vedú naše kroky do cvičebne, aby sme nacvičili skladby, s ktorými vystupujeme v blízkom či vzdialenom okolí.

Koncert v Rímsko – katolíckom kostole vo Valaskej s našou rodáčkou Juditou Kaššovicovou bol umeleckým zážitkom pre všetkých prítomných.

19. mája na Krajskom sneme MS za prítomnosti Ing. Tkáča odzneli piesne, ktoré oslavujú krásu nášho Slovenska. Pri návrate zo Slovenskej Ľupče naši chlapi rozospievali v Brusne publikum na Čipkárskych hodoch.

3. júna sme spomínali v Hornej Lehote na Sama Chalupku, pri 200. výročí jeho narodenia.

Nezostali sme ticho ani na Festi-

vale dychových hudieb. V nových blúzkach sme zaspievali s našimi dychovkármi skladby, pri ktorých mnohým vyhrkli aj slzy vďačnosti z umeleckého zážitku nad krásnym podujatím.

Samozrejme sme nechýbali ani na Jánskych ohňoch, ktoré sa spájajú so slnovratnými sviatkami. Ohne zapalované v predvečer Jána mali na Slovensku niekoľko pomenovaní – Vajana, Vojana, Sobutky, Sobotky, alebo len jednoducho Jánsky oheň. Preto sa v tento večer niesli našou obcou zvuky piesne Ó Jáne, Jáne, Vajane...

22. júna zazneli naše piesne v Kremnici na stretnutí s našimi Slovákmi z Lipovianky v Chorvátsku, s ktorými chceme nadviazať družbu.

23. júna 2012 sme nezostali dlž-

ní ani nášmu blízkemu rodákovi a spisovateľovi Františkovi Švantnerovi, kde sme svojím spevom spestrili program, ktorý pripravila MS pri príležitosti 100. výročia jeho narodenia.

Všetkým členom spevokolu Lipka patrí úprimné poďakovanie.

Milena Kúdelková, Danka Králiková

V Horehronskom múzeu v Brezne (Meštiansky dom) je inštalovaná výstava nášho valašianskeho rodáka, výtvarníka Otisa Lauberta. Patrí k zakladateľom konceptuálneho umenia v 60 – tých rokoch v Československu. Zo svojich všedných zbierok, pre niekoho už nepotrebných predmetov a vecí upravuje a zoraďuje exponáty, v ktorých im dáva novú dimenziu a pokračovanie ich existencie.

čovanie ich existencie.

Jeho avantgardná tvorba prekročila hranice Slovenska a predstavil svoje diela aj na mnohých medzinárodných výstavách. Teraz môžete jeho nevšednú umeleckú tvorbu vzhliadnuť v domácom prostredí. Výstava potrvá do 28. septembra.

Vernisáž výstavy bola 13. júla. Výstavu otvoril riaditeľ múzea pán Mgr. Ján Weiss, kurátorka výstavy PhDr. Alena Vrbanová podrobne zhodnotila tvorbu Otisa Lau-

OTIS LAUBERT v Brezne

berta a napokon mal som aj ja príležitosť osloviť umelca a pozdraviť ho v mene obecného úradu a občanov Valaskej, ktorí tam boli hojne zastúpení. Vyjadril som nádej, že diela nášho rodáka uvidíme niekedy aj vo výstavných priestoroch nášho kultúrneho domu. Určite sa nemýlim, keď poviem, že pán Otis Laubert bol účasťou občanov z Valaskej milo prekvapený. Nakoniec nemôžem nespomenúť, že hudobný program mali na starosti naši muzikanti pán Ján Jenča – klavír a pán Matej Haasz – saxofón.

Ivan Karak

foto: Marta Petrová

Annabál 2012

- prvý ročník

Vítězný klobúk p. Sidky Macíkovej.

Organizačný tím.

Ďakujeme za finančnú a vecnú podporu pri realizácii Annabálu

Janka Babjaková - kaderníctvo
 Peťa Koncová
 Obchod Dominika
 Obchod Šramko - drogéria
 Alenka Tóhtová - Alatex
 Vierka Filipková - kvety
 Ing. Peter Fischer - firma Fifi
 Petra Fischerová - nechtové štúdio
 Martin Krupa
 Jozef Kútik
 Norbert Kučera
 Martina Mesiarová - výrobky z ovčej vlny
 Svetozár Slivka - Pltník
 Eva Haľková

Dámy s vlastnoručne vyzdobenými klobúkmi

Žrebovanie tomboly.

foto: Marta Petrová

Nielen klobúky, ale aj úsmev na tvárach zdobil tanečníkov Annabálu.

Štefan Valovčan
 Peter Kučera
 Milan Filipko
 Mariana Faškorudášová - soľná jaskyňa
 rodina Macíkovej
 Terézia Kúrová - kadernický salón
 Klub Biatlon Osrblice
 Ovčiarisky spolok

ZO JDS vo Valaskej bilancovala

29. júna 2012 sa uskutočnila slávnostná členská schôdza ZO JDS pri 20. výročí založenia organizácie. Naša organizácia vznikla 20. júna 1992 na podnet p.Božky Milkošovej. Prvým predsedom sa stal

p.Martin Švantner. Za celé 20-ročné obdobie sa na čele ZO vystriedalo 6 predsedov. Zároveň sa veľa členov vystriedalo vo výboroch organizácie. Niektorí pracovali aj niekoľko volebných období.

Slávnostnú schôdzu osobne pocítil svojou prítomnosťou predseda KO JDS Ing. František Šušlík, predsedkyňa OO JDS Mgr. Viera Pernišchová, čestný predseda p.Tibor Gilla a starosta obce Valaská Ing. Juraj Uhrin. V hodnotiacej správe, ktorá zmapovala obraz činnosti za celých 20 rokov, predsedníčka organizácie Mgr. Evka Kúdelková rozobrala aktivity od prvých chvíľ až po dnešok. Tak ako na dnešnej čl. schôdzi, kde sa nás zúčastnilo okolo 110 členov, tak aj

foto: Marta Petrová

rôzne podujatia organizované ZO, bol veľký záujem našich členov. Predsa naša ZO je jedna z najväčších organizácií v okrese Brezno. Naša organizácia usporadúva veľa podujatí, zájazdy po republike, do zahraničia, pobyty v liečebných zariadeniach. Členovia sa zúčastňujú športových hier, turistických výletov organizovaných OO JDS, tiež sa zúčastňujú i podujatí organizovaných obcou.

V závere správy predsedníčka poďakovala všetkým sponzorom a všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli na úspešný priebeh našej slávnostnej členskej schôdze. Nesmiem však zabudnúť na našu členku Vierku Faškovú, ktorá sa v úvode schôdzi prihovarila k prítomným svojou básňou O živote. Pri tejto príležitosti boli ocenení niektorí naši členovia. KO JDS v B. Bystrici udelila 19 členom pamätňú listy, 1 pamätňú list in memoriam. OO JDS v Brezne udelila 6 členkám ďakovné listy za aktívnu činnosť v ZO. KO JDS udelila vyznamenanie II. stupňa ZO JDS Valaská. OO JDS Brezno udelila ďakovný list obci Valaská. K prítomným sa prihovarili i hostia a prvý predseda ZO. Popriali nám všetko dobré do ďalších rokov. No a posledná bodka – občerstvenie a pobavenie pri hudbe.

Helena Tothová

7. júl 2012 bol sviatočným dňom zdravotne postihnutých Horehronia, Tisovca a Revúcej. V tento deň sa uskutočnil 14. ročník Okresnej prehliadky zdravotne postihnutých detí a dospelých v záujmovo – umeleckej tvorivosti v sále Domu kultúry v Podbrezovej.

Hlavným organizátorom bol Slovenský zväz zdravotne postihnutých, Okresná rada Brezno – p. predsedníčka Anna Husenicová a naša ZO jej pomáhala.

Už ráno prišiel autobusom z Tisovca a Revúcej, ktorý priviezol účinkujúcich a hostí. Ďalšími autobusmi prišli účinkujúci a členovia SZPP z Horehronia: Heľpy, Závadky nad Hronom, Brezna, Valaskej, Hornej a Dolnej Lehoty. (170 zúčastnených.)

Program sa začal príhovorom predsedníčky

krásnym spevom potešili prítomných, p. Vierka Fašková – prednes vlastnej tvorby poézie,

p. Milka Malčeková – prednes poézie, obidve naše členky so svojím citlivým a dojímavým prednesom odmenili účastníci veľkým potleskom.

p. Peter Vaculčíak predniesol prózu – antické báje a zožal tiež veľký potlesk a úspech.

Ďakujeme našim reprezentantom, prajeme im veľa zdravia, aby ešte dlho tešili nás všetkých a účastníkov tohto krásneho podujatia.

Je nám ľúto, že podbrezovská verejnosť asi nemala o takúto kultúru záujem, i keď táto akcia bola zverejňovaná v obecnom rozhlase a výveskách.

Záverom chceme poďakovať Obecnému

Zo života zdravotne postihnutých

OR a nášho p. starostu Mgr. Ladislava Kardhordu.

Uctili sme si stálych účastníkov prehliadok, ktorí navždy odišli od nás! Z našej ZO p. Elenku Schneidgenovú, ktorá sa každoročne prihovarala na minulých prehliadkach svojím pekným a citlivým prednesom poézie alebo prózy.

Spevácke súbory z Heľpy a Závadky boli v ich prekrásnych krojoch a svojím spevom i vtipnými častuškami, ktoré si zložili pre túto príležitosť, rozospievali a roztliekali celú sálu.

Jednotlivci prednášali svoju vlastnú tvorbu, poéziu a prózu. Spievali malé skupiny s harmonikami i bez hudobného sprievodu.

Našu základnú organizáciu reprezentovali: p. Janko Datko so synom Richardom z Valaskej v majstrovskej hre na heligóne a svojím

úradu Podbrezová, OÚ Valaská, OÚ Horná Lehota za príspevky na našu činnosť. Menovite p. starostovi Mgr. L. Kardhordovi a p. pred. OR SZPP v Brezne Anne Húsenicovej, ktorí majú na organizovaní tejto prehliadky najväčšiu zásluhu.

Naša vďaka patrí vedeniu Železniari Podbrezová za poskytovanie krásnych priestorov Domu kultúry, ktoré na celom Horehroní nemajú páru.

Ďakujeme našim verným a dlhoročným sponzorom Gastroservisu ŽP – p. J. Krellovi a jeho pracovníkom, p. Poliakovkej – Potravinu vo Valaskej a všetkým členom ZO SZPP Podbrezová (Valaská, H. Lehota), ktorí prispeli k dobrému priebehu tohto podujatia.

Výbor ZO SZPP Podbrezová
pred. A. Jergelová

LIEČBA, RELAX, ZÁBAVA

Jubilujúca 20-ročná MO JDS Valaská i v tomto roku splnila jednu z hlavných úloh a pre svojich členov zabezpečila kúpeľnú liečbu v Turčianskych Tepliciach.

V útulných priestoroch vilky „Milky“, s príjemným personálom, bohatým a chutným jedálňičkom, relaxovali naši dôchodcovia pod dozorným očkom p. M. Mihoka a p. J. Havrilovej. Zlatým klincom liečebného pobytu boli kúpele a procedúry, ktorý si každý účastník mohol obohatiť aj vlastným výberom. Mohol si tiež vybrať kombinované služby – relax, liečba, zábava v areáli

Spa&Aquaparku v každom počasí. Týždňový pobyt s účinnou a prospešnou liečbou dostal bodku na rozlúčkovom posedení s prekrásnymi piesňami našich vzácných súboristov „Lipka“.

Na zdravotné ťažkosti, ktoré nás opustia a za spomienky, ktoré nám zostanú, patrí vďaka predsedníčke MO JDS p. Mgr. E. Kúdelkovej.

Viera Babčanová

Infekcie močových ciest u detí

Po infekciách horných dýchacích ciest je druhou najčastejšou infekciou u detí zápal močových ciest. Niekedy je ťažko diagnostikovateľný a niekedy je priebeh búrlivý a typický.

Infekcia močových ciest je zápalový proces, pri ktorom infikovaný moč vedie k neprospievaniu, často pod obrazom hnačiek, najmä u dojčiat a ohrozuje obličky poškodením.

U novorodencov sa nález baktérií spája s celkovou infekciou. V prvom roku života pri teplote by sa nemalo zabúdať na možnú infekciu močových ciest.

Čo je teda infekcia močových ciest a aké má príznaky?

IMC rozdeľujeme na dolné a horné infekcie - dolné sú zápaly močovej rúry a jej ústia, močového mechúra a horné sú zápaly obličiek a močovodov. Zápaly dolných MC sa prejavujú pálením, bolesťou pri močení a častým močením, u menších detí aj pomočováním, bolesťami podbrúšia a teplotami do 38° C. Zápaly horných močových ciest sa prejavujú celkovou schvátanosťou, zvracaním, bolesťami brucha, chrčtice, vysokými teplotami. IMC často prebieha u detí bez klinických príznakov, alebo nešpecifické známky ochorenia ako nepriberanie, nechutenstvo, riedke stolice, niekedy so zvracaním a teplotami. Najčastejšou príčinou IMC sú baktérie. U dievčat vzhľadom na anatomické pomery - krátku močovú rúru a blízkosť konečníka s ľahším prestupom baktérií zo stolice. Aj hygiena je veľmi dôležitá, často aj vlhká a nesprávna bielizeň vedie k chronickému podráždeniu.

Infekcie močových ciest u chlapcov sú zriedkavejšie, skôr sa vyskytujú v súvislosti s vrodenými vývojovými chybami močovopohlavných ústrojov.

Najčastejšou príčinou u dojčiat je vezikoureterový reflux, pri ktorom sa moč späť vracia do oblasti obličky, túto príčinu má až do 50% detí s infekciou močových ciest. Asi 80 % je len prechodná záležitosť, u ktorých sa naďalej sleduje moč u nefrológa alebo urológa. Komplikáciou môže byť refluxová nefropatia so zlyhávaním obličiek / asi u 10% pacientov/. Vyšetrenie moču pri pravidelných kontrolách je preto u takýchto pacientov nevyhnutné.

Infekcie dolných močových ciest liečime pitným režimom/urologický čaj u starších detí, / brusnice ako ochranný faktor, udržiavať nohy a brušnú oblasť v teple vhodným oblečením, pri nezlepšovaní stavu sa podávajú chemoterapeutiká alebo antibiotiká, samozrejme realizujeme kultivačné vyšetrenie moču. Avšak jednorázové pozit. vyšetrenie moču ešte nemusí byť dôvodom k liečbe. Dopĺňame zápalové parametre a sledujeme klinický stav pacienta.

Liečba zápalu horných močových ciest vždy patrí do rúk lekára. Je nutná antibiotická liečba, často intravenózna v hospitalizácii, hydratácia pacienta, špeciálne vyšetrenia na vrodené chyby- sono, Rtg a na funkciu obličiek rádiologické vyšetrenia. Po častých infekciách močových ciest ostáva pacient v sledovaní nefrológa, ev. urológa, pri ľahších stavoch sleduje pacienta jeho všeobecný lekár.

V letných mesiacoch treba dávať pozor na pitný režim, striedanie teplých a chladných dní, vhodné oblečenie hlavne u dievčat/ nevhodné tzv. tangáče, bedrové nohavice, trička do pása.../ Prijemné leto bez infekcií Vám želá Vaša lekárka pre deti a dorast

MUDr. Elena Auxtová

Deň čokolády

Deň čokolády, pripadá na 7. júla. V tento deň si pripomínáme kedy sa stala čokoláda dostupnou pre ľudí v Európe - od roku 1550. V 16.storčí do Európy priviezol prvé kakaové bôby Krištof Kolumbus. Ako spracovať bôby, to ozrejnil Španiel Hernando Cortés. Čokoláda sa vyrába z plodov tropického kakaového

stromu Theobroma cacao. Tabulkovú čokoládu, v podobe, ako ju dnes poznáme, začali v Európe vychutnávať v 19.storočí. V roku 1828 výrobca čokolády Coenraad Van Houten vyrobil prvý lis, ktorý oddeľoval od kaka a jeho časť- kakaové maslo. Prvá čokoláda bola hrudkovitá a horká. Až v roku 1879 Švajčiar Radolphe Lindt vynášiel stroj, ktorý premiešal čokoládu na jemno, až sa rozplyvala na jazyku.

Odborníci pokladajú za najkvalitnejšiu horkú čokoládu. Kvalitná horká čokoláda je bohatým rastlinným zdrojom antioxidantov. Tie chránia ľudský organizmus pred voľnými radikálmi, ktoré v tele pri väčšom množstve môžu vážne poškodzovať bunky a spôsobovať ich starnutie. Čokoláda obsahuje horčík, dôležitý pre srdce a mozog, ale i vápnik a železo.

Čokoláda je zdrojom energie pre telo i ducha, pomáha odstraňovať napätie a stres. Vyvoláva v človeku príjemné pocity a pokoj. Pocity slasti, šťastia a dobrej nálady, ktoré vyvoláva chuť čokolády, si ľudský organizmus zapamätá, a tak po čokoláde často siahne. Netreba to však preháňať. Čokoládu si doprajme podľa svojej chuti, ale s mierou, hlavne vy deti!

Gabika Janáková

Oblíbené z akusky detí

Je tu leto a deti majú prázdniny. Staré mamy pečú svojim vnúčatám a známym. Vybrali sme pre Vás dva zaujímavé recepty, ktoré si môžete počas letných prázdnin pre svoje deti a vnúčatá pripraviť.

Krupicová torta

Potrebuje:

300 ml mlieka
300 ml krupice
1 vajčko
1 prášok do pečiva
75 g mletých orechov
Na plnku:
200 g margarínu
150 g cukru
75 g mletých orechov
1 vanilkový cukor
100 ml mlieka
1 lyžička rumovej arómy

Príprava:

Krupicu necháme niekoľko hodín namočenú v mlieku, potom pridáme cukor, vajčko, prášok do pečiva a 75 g mletých orechov. Zmes vymiešame dohľadka, potom ju v predhriatej rúre pečieme - skúšku ihlou (asi 25 - 30 minút). Dvierka rúry otvoríme najprv len do polovice, po 5 minútach ich otvoríme úplne, aby para mohla vyjsť a cesto nespľaslo. Keď cesto vychladne, prerežeme ho po dĺžke, kraje orežeme, odrezky nalámeme na malé kúsky a polejeme ich mliekom zmiešaným s rumovou arómou. chvíľu necháme postáť, zatiaľ vymiešame do peny margarín s cukrom a vanilkovým cukrom. Pridáme mleté orechy a nakoniec v mlieku namočené odrezky a všetko opatrne premiešame. Touto zmesou naplníme a zvonka natrieme tortu. Môžeme ju ozdobiť polovičkami orechov a odkóstkovanými višňami.

Ovocný chlieb

Potrebuje:

200 ml jogurtu
2 vajcia
300 g hladkej múky
1 vrecko prášku na pečenie
150 g cukru
1 vrecko vanilkového cukru
100 ml oleja
300 g sušeného ovocia
50 ml rumu
50-50 g horkej čokolády, mandlí a orechov
kešu
1 malú lyžičku kakaového prášku

Príprava:

Najprv sušené ovocie nakrájame nadrobno a namočíme do rumu. Čím viac druhov ovocia použijeme, o to chutnejší ovocný chlieb bude! Potom vymiešame jogurt s vajcami. Pridáme preosiatu múku, cukor, vanilkový cukor, olej a všetko poriadne premiešame. Prispeme ovocie spolu s rumom. Čokoládu nalámeme a pridáme spolu s nadrobno nasekanými mandľami a orieškami kešu. Dôkladne premiešame, cesto rozdelíme na dve časti, do jednej primiešame kakaový prášok. Menšie srncie chrčty vložíme papierom na pečenie a nalejeme do nich dva druhy cesta. V predhriatej rúre pečieme približne 25 - 30 minút pri teplote 175 °C. Ešte teplé koláče vyklopíme na mriežku, stiahneme papier a po vychladnutí nakrájame. Keď chceme, aby náš chlieb bol bohatší, môžeme ho poliať čokoládou alebo cukrovou polevou.

Dobrá chuť!

Čo rozprávali pamätníci

Z NAJSTARŠÍCH ČIAS

Prvú svätyňu, drevenú kaplnku, si v dávnej minulosti vystavali osadníci Valaskej (vlastne ešte osady Štiavnica), na vršku, povyššie svojich obydlií (v terajšej starej časti obce „v Ulici“). V tých miestach bol aj prvý cintorín. Spomínali to naši prastarí rodičia, ktorí sa o tom dozvedeli z rozprávania svojich predkov. Zapisali to aj bývalí kronikári. Miesto prvého cintorína sa potvrdilo pri stavbe budovy Potravného družstva (1930), dnešného obchodu v starej Valaskej, keď v hlinitej pôde vykopali pozostatky ľudských kostí. Nasvedčuje tomu aj záznam vo farskej matrike, že v roku 1684, v čase moru, pochovávali mŕtvych v záhrade Čiža, teda v bývalom cintoríne. Pre záplavy a zničený most nebol prístup na druhý breh Hrona, hoci tam už od roku 1612 stál nový kostol a pri ňom tiež cintorín.

400 rokov od posviacky valašianskeho kostola

V kronikách je zaznamenané, že v 2. pol. 15. storočia na ľavom brehu Hrona, oproti dediny, stála kaplnka Počatia Preblahoslavenej Panny. Piaristi z Brezna zapísali udalosti z čias, keď na Slovensku pôsobili bratrci, ktorí katolícke kostoly odovzdávali evanjelikom. Podľa nich bola vraj kamenná kaplnka pri stavbe nového kostola zbúraná. V iných historických materiáloch sa uvádza, že k pôvodnej kaplnke bola pristavená obdĺžniková loď a pred ňu veža. Valaská bývala od nepamäti filiálkou breznianskej farnosti. Podnet na založenie samostatnej farnosti vo Valaskej dal až v roku 1612 majiteľ lupčianskeho panstva Gašpar Tribellius (1560–1620), sliezsky protestant, komorský úradník a banskobystrický mešťan, povýšený roku 1600 do šľachtického stavu za zásluhy pri obrane banských miest pred Turkmi. Nábožný a horlivý protestant Gašpar Tribell v okrajovej poddanskej obci Valaská, ktorá prináležala jeho panstvu, zriadil osobitnú

Fotografia valašianskeho kostola okolo roku 1900 (zo súkromnej zbierky fotografií potomkov rodiny Valentíny).

farnosť. Poddaní, aj keď neradi, museli zdieľať evanjelickú vieru svojho nového hradného pána.

Nový kostol, ktorý dal vystavať Gašpar Tribell, bol dňa 6. augusta 1612 s veľkou slávou posvätený. Posviacku kostola v uvedený dátum udáva a tým potvrdzuje Thuri, a tiež ponický kazateľ Gurský, ktorí sa jej osobne zúčastnili. Brezniansky evanjelický farár a superintendent Samuel Melik proti osamostatneniu farnosti protestoval, a tak sa 15. nov. 1612 konala tzv. pokonávka s výsledkom, ktorý potvrdil neskôr aj uhorský palatín Juraj Thurzo, „aby vo Valaskej vždy býval jeden kaplán, ktorý by však zostával pod správou a inšpekciou fára breznianskeho, i od neho svoj plat bral“. Pri podpísaní zmluvy

O VALAŠTIANSKOM KOSTOLE

boli prítomní farári - banskobystrický, zvolenský, hájnický, dubovský, selčianský, radvanský, vicišpán zvolenský Gyurky, vicišpán turčiansky Ján Ruttkay a ďalší prisediaci. Prvým stálym kaplánom v rokoch 1612-1617 vo Valaskej sa stal český kazateľ Gašpar Schröter, ktorý mal Tribella uznávať za svojho patróna a do politických vecí sa nestarať. Peter Muráni bol kaplánom v r. 1618-1644. Valašianska farnosť sa od Brezna odtrhla - osamostatnila až v roku 1646, za pôsobenia evanjelického farára Jána Štefanidesa, ktorého spolu s rektorom stáli Turci pri Lopeji v r. 1651. Zaznamenaní sú nasledovní evanjelickí farári: Imro Kokavíni, Ján Dionisius, Ján Rotarides, Samuel Kvetoni, Michal Schröter, Juraj Nikolaides. Až do roku 1657 boli všetci obyvatelia Valaskej evanjelici.

V druhej polovici 17. storočia Valaštania zažili rušné obdobie stavovských povstaní sprevádzané prenasledovaním náboženských odporcov, rabovaním farnosti a drancovaním kostola. Aj ich kostol vlastnili raz evanjelici, inokedy katolíci. Do týchto neistých čias patrí aj zmena náboženskej orientácie obyvateľov. Prvý valašiansky katolícky farár páter Mikuláš Giurchany bol ustanovený banskou komorou 6. okt. 1673. V roku 1676 nasledoval pázmánita Štefan Višnoci, po jeho smrti v r. 1678 obsadil faru katolíci Mikuláš Miris, v roku 1681 znovu evanjelik Juraj Mikovits, hneď zatým sa vrátil Mikuláš Miris. V čase Rákocsiho povstania v roku 1705 boli zo sečianskeho snemu vyslaní komisári, ktorí valašiansky kostol pripísali definitívne katolíkom. Podľa zápisnice katolíckeho vizitátora baróna Mednyanskeho v roku 1713 bolo vo Valaskej už len 9 evanjelikov a 697 katolíkov. Tak sa po rekatolizácii navrátili obyvatelia Valaskej k pôvodnej katolíckej viere. Filiami (filiálkami) valašianskej farnosti bol Hámor (Hronec), Osrblie, Horná Lehota, neskôr Bystrá.

Reštaurovanie kostola v r. 1969

Zo záverečnej správy po reštaurovaní renesančnej veže rímsko-katolíckeho Kostola sv. Martina od akademického maliara Ľudovíta Štrompacha z roku 1969 sa dozvedáme, že ku presbytériu pôvodnej kaplnky z 2. pol. 15. stor. bola v roku 1612 pristavená jednoduchá obdĺžniková loď kostola a veža. Tá však siahala len do výšky drevenej rímsy, ktorá je na nej zachovaná. Do terajšej výšky bola veža nadstavená v roku 1614. Kostol mal pôvodne vyšší strop aj strmšiu strechu, pokrytú šindľom. Najradikálnejšie zásahy boli urobené na tomto kostole v čase jeho neskorobarokovej prestavby. Podľa správy reštaurátora bol kostol pôvodne veľmi bohato zdobený a to nielen fasáda veže a lode, ale aj kamenárske práce boli na vysokej úrovni, od vynikajúcich majstrov. Loď kostola utrpela zásahmi v roku 1898, keď vyrovnali strop, zrušili viac pôvodných okien, niektoré nahradili kruhovými. Pri reštaurátorských prácach bola na veži kostola obnovená pôvodná sgrafitová výzdoba, ktorá bola vekmi zničená a pozatieraná. Vďaka skupine odborníkov, ktorí pod vedením akademického maliara Ľudovíta Štrompacha prinavrátili vonkajšej fasáde kostola voľakedajšiu krásu, sa môžeme dnes kochať pohľadom na túto 400-ročnú najvýznamnejšiu historickú pamiatku v našej obci.

Mária Luptáková

Jaroslav Weisenpacher a jeho motoristická kariéra

Ako si spomína náš rodák pán Jaroslav Weisenpacher, bývalý reprezentant na terénnych motocykloch na slávne časy tohto športu vo Valaskej? Bol vzorom spolu s Ing. Jozefom Parašínom pre mladých chlapcov z našej obce. Mnohým učarovali motocykle a nasledovali svojich „hrdinov“.

Aká bola cesta Jaroslava Weisenpachera za športovými úspechmi?

Moja motoristická kariéra sa začala, keď som ako bravec získal vodičský preukaz v roku 1955. Kúpil som si motocykel Manet. Keďže som na vojne pôsobil ako šofér osobného auta, túto motoriku som mal aj na vojne. Robil som takzvaného panského vodiča. Vozil som plukovníka útvaru. Dovolil mi túto motoriku po službe používať.

Po skončení vojenskej služby som začal pracovať v Strojárnach na Piesku, kde som sa vyučil za strojného zámočníka a stal som sa členom organizácie Zväzarmu, ktorý mi požičal motocykel - ČZ 150 na športovú činnosť – jazdiť motocyklové súťaže. Získal som tretiu výkonnostnú triedu a zúčastňoval som sa motoristických terénnych súťaží v rámci kraja. Bolo to v roku 1958. V roku 1960 som dostal od krajského výboru Zväzarmu výkonnejší motocykel - ČZ 175, na ktorom som jazdil terénne súťaže v rámci Sloven-

ska, neskoršie aj v rámci Československa. Keďže v tej dobe som dosahoval dobré výsledky, získal som druhú výkonnostnú triedu v rámci Československa a jazdili sme spolu s Jozefom Parašínom a ďalšími z nášho kraja cestou „Zväzarmu“ po celej Československej republike, napríklad v Brne,

Adamove, Špindlerovom mlyne, Strakoniciach a v ďalších usporiadateľských mestách. Keďže som dosahoval dobré výsledky, získal som prvú výkonnostnú triedu súťažného jazdca a jazdil som aj „Majstrovstvá Európy“ a ďalšie medzinárodné súťaže. Mám dosť

aktívnym pretekárom aj pre vek a tiež dať šancu mladším talentom. Musím podotknúť, že na motoristických súťažiach či závodoch sme sa zúčastňovali mojím vozidlom Mercedes P70 Combi či Octavii. Za týmito vozidlami som mal samovýrobu vyrobený príves, v ktorom sme vozili motocykle. Na súťaže niekedy cestovala aj moja manželka, ktorá ma v tomto športe podporovala. V rámci Majstrovstiev Európy som sa umiestňoval v mojej kubatúre - ČZ 175 so 60-70 jazdcami v strede jazdeckého poľa. Bol som 3-krát Majstrom Slovenska v triede 175 cm.

Pán Jaroslav Weisenpacher sa narodil 1.6.1937 pred 75.rokmi

v starej Valaskej na Studničke. Patrí do galérie valašských športovcov, ktorí úspešne reprezentovali a zviditeľňovali našu obec a bývalú ČS republiku.

veľa ocenení – medailí bronzových, strieborných aj zlatých, ktoré sme dostávali po ukončení súťaže podľa výsledkov. Mám tiež ocenenia vo forme vencov či už zelených alebo strieborných.

V roku 1969 som prestal byť

Danka Králiková, foto archív J. W.

VÝSLEDKY BIATLONU

Prvé kolo Viessmann pohára

Pre všetky kategórie sa uskutočnilo 2-3.6.2012 v Revúcej. Bežali sa vytrvalostné a rýchlostné preteky a dosiahli sme umiestnenie:

Žiačky 10-11 J. Graňaková 1,2

Žiaci 10-11 B. Matovič 9,9 D. Medved' 5,8 Š.

Demény 4,2 R. Floch 8,7 J. Vološin 6,5

Žiačky 12-13 J. Machyniaková 3,1 B. Zelenčíková 10,12 L. Janíková 13,7

B. Kňazíková 18,14 S. Lepiešová 14,13 M.

Wagnerová 19,15 A. Kúdelková 17,N

Žiaci 12-13 P. Štrba 9,14 V. Slezák 17,12 M.

Janík 21,19 J. Kolečár 23,21 P. Kučera 22,22

Žiačky 14-15 V. Machyniaková 2,7 T. Krnáčová 8,5

Žiaci 14-15 F. Kolaj 15,17 K. Fodrek 14,16

Mladší dorastenci F. Kramla 3,1 F. Skačan 5,11

M. Kúdelka 9,9 R. Kubaliak 8,5 A. Krbila 3,12

Staršie dorastenci I. Fialková 3,2

Starší dorastenci M. Kubaliak 2,2

Juniory M. Šima 2,1 A. Berčík N,5

Muži N. Gröne 1,2 T. Rusnák 5,7

Ženy T. Poliaková 1,1 L. Šimová 6,6

Druhé kolo Viessmann pohára

Pre všetky kategórie sa uskutočnilo 23.-24.6.2012 v Predajnej. Bežali sa rýchlostné a vytrvalostné preteky a dosiahli sme umiestnenie:

Žiačky 10-11 J. Graňaková 1,7 T. Sivčaková 6,10

Žiaci 10-11 B. Matovič 13,8 D. Medved' 5,4 Š.

Demény 10,5 R. Floch 14,9 J. Vološin 8,3

Žiačky 12-13 J. Machyniaková 1,1 B. Zelenčíková 8,8 L. Janíková 10,13

B. Kňazíková 19,20 S. Lepiešová 13,16 M.

Wagnerová 21,22 A. Kúdelková 16,7

Žiaci 12-13 P. Štrba 10,18 V. Slezák 23,22

M. Janík 15,25 J. Kolečár 22,23 E. Troliga 24,24

Žiačky 14-15 V. Machyniaková 4,6 T. Krnáčová 5,4

Žiaci 14-15 F. Kolaj 19,18 K. Fodrek 13,16 A.

Poliček 20,17

Mladší dorastenci F. Kramla 3,3 F. Skačan 13,10 M. Kúdelka 9,7 R. Kubaliak 8,2 A. Krbila 7,8

Staršie dorastenci I. Fialková 1,3

Juniory M. Šima 2,1 A. Berčík 7,5 O. Švantner 8,5

L. Kramla 4,7

Muži T. Hasilla 4,N N. Gröne 5,2 P. Ridzoň 8,5

T. Rusnák 11,6

Tretie kolo Viessmann pohára

Pre všetky kategórie mimo žiakov sa uskutočnilo 21-22.7.2012 v Osrblí. Bežali sa rýchlostné a stíhacie preteky a dosiahli sme umiestnenie:

Mladší dorastenci:

F. Kramla 3,6 F. Skačan 14,9 R. Kubaliak 2,8

M. Kúdelka 12,10 A. Krbila 4,12

Juniorky P. Fialková 2,2

Juniory M. Kubaliak 2,3 M. Šima 3,1 L. Kramla N,9 A. Berčík 9,N

Muži T. Hasilla 3,3 N. Gröne 4,4 T. Rusnák 11,11

Ženy T. Poliaková 1,1 L. Šimová 5,5

Druhé kolo IBU CUP

Pre kategórie dospelí a juniory sa uskutočnilo 21-22.7.2012 u nás v Osrblí spolu s Viessmann pohárom. Bežali sa rýchlostné a stíhacie preteky.

Juniorky P. Fialková 7,8

Juniory M. Kubaliak 8,11 M. Šima 12,8

Ženy T. Poliaková 3,4 L. Šimová 14,15

Muži T. Hasilla 6,6 N. Gröne 7,7

Otvorené majstrovstvá Európy

Pre kategórie dospelí a juniory sa uskutočnilo 26-29.7.2012 u nás v Osrblí.

Bežali sa rýchlostné, stíhacie preteky a zmiešané štafety. Dosiahli sme vynikajúce umiestnenia na stupňoch víťazov - zmiešaná štafeta dospelí.

Juniorky P. Fialková 9,8 I. Fialková 15,12

Juniory M. Šima 13,14 M. Kubaliak 23,31

Ženy T. Poliaková 8,6

Muži P. T. Hasilla 23,16 N. Gröne 26,21

Zmiešané štafety dospelí / J. Gereková, T. Poliaková, M. Matiaško, M. Kazár / - 3

Zmiešané štafety juniory / P. Fialková, I. Fialková, M. Šima, H. Lonsky / - 4

Futbalový klub OFK Slovan

Klub má za sebou prvý ročník II.B triedy. Celý ročník sme boli na čele tabuľky a išli sme na postup. Po jeseni sme mali náskok 8 bodov, ale na konci jari už náskok klesol len na 2 body. Popri Valaskej však postupuje aj Polhora, lebo z I. triedy sa odhlásilo Mýto.

Opýtal som sa trénera Miloša Paceru, ako hodnotí výsledky minulého ročníka a aké má ciele do ďalšieho ročníka.

Chceli sme hlavne pre ľudí aj pre chlapcov pripraviť pravidelnú športovú aj spoločenskú aktivitu, ktorá vo Valaskej veľmi chýbala. Výsledky však prekonal očakávanie a postúpili sme do vyššej súťaže. S priebehom ročníka 2011-2012 som veľmi spokojný, lebo až taký rýchly postup nečakal asi nikto. Najväčšou oporou pre nás bol brankár Mišo Pančík a útočníci Miro Meškan a Ondro Pribula. Niečo mohlo byť miestami aj lepšie, ale je to už za nami a nechcem sa k tomu vracieť. Dívam sa radšej dopredu. Mužstvo sme doplnili o nové posily

z dorastu ŽP a zdá sa, že to sú nádejní chlapci. Prejavili sa aj na turnajoch v Hronci a v Jasení a v zápase vo Valaskej.

V Hronci

sme vyhrali turnaj po víťazstve nad Heľpou 2:1 (góly Miro Meškan a Boris Bánik), Osrbľie sme porazili 3:2 (góly Pribula 2, Medveď 1).

V Jasení

sme získali druhé miesto po prehre s Jasení 4:3 (góly Medveď, Kučerák, Hurák), druhý zápas s Osrbľím sme vyhrali 3:2 (góly J.Kupec, Meškan, Medveď).

Posledný prípravný zápas vo Valaskej

Valaská – Tatran Čierny Balog 4:1 (góly Kučerák, vlastný, Pribula, Gombárik).

Súper nebol vo svojej koži, skúšali

nejakých nových hráčov, ale vraj sa trápili aj s následkami annabálu. Dali si vlastný gól a nepremenili penaltu.

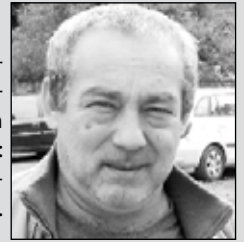
Dobre zachytil náš nový brankár Michal Bambura.

V prvej triede si nekladieme príliš vysoké ciele. Chceme hrať dôstoj-

ný futbal niekde v strede tabuľky a výsledky z turnajov naznačujú, že by to bolo zvládnuteľné. O postupe veľmi nerozmyšľame, lebo by bolo treba dosť ďaleko a drahú cestovať a derby zápasy s okolitými obcami bývajú vždy divácky príťažlivé, lebo ľudia sa spravidla poznajú, niektorí aj spolu robia.

Podakovanie

Výbor OFK Slovan Valaská by sa touto cestou chcel poďakovať za pomoc v uplynulom ročníku hlavnému sponzorovi, ktorým je obec Valaská ako aj ďalším sponzorom: p. Gildeinovi, p. Štubňovi, p. Ing. Sorkovskému, p. Turoňovi, p. Krupovi, p. Kučerovi, p. Šramkovi, p. Valovčanovi, p. Poliakovkej, p. Blahútovej, či už za finančnú alebo za materiálnu podporu.

Ďalej sa chceme poďakovať ŽP-Šport Podbrezová za spoluprácu, hlavne čo sa týka prísunu hráčov a podmienok na štadióne vo Valaskej.

Za výbor OFK - Ondrej Balco – predseda klubu

Výsledky jednotlivých zápasov ročníka 2011-2012

Jesenná časť 2011			Jarná časť 2012		
Kolo	Zápas	Výsl.	Kolo	Zápas	Výsl.
1	Michalová – Valaská	0:3	12	Valaská – Polhora	2:1
2	Valaská - Polomka	2:2	13	Šumiac - Valaská	0:2
3	Pohorelá - Valaská	0:4	14	Valaská - Beňuš	6:1
4	Valaská - Bacúch	5:2	15	Michalová - Valaská	0:2
5	Polhora - Valaská	0:2	16	Valaská - Polomka	1:1
6	Valaská - Šumiac	2:0	17	Pohorelá - Valaská	0:4
7	Beňuš - Valaská	3:1	18	Valaská - Bacúch	1:4
8	Valaská - Michalová	2:1	19	Polhora - Valaská	1:1
9	Polomka - Valaská	0:2	20	Valaská - Šumiac	4:1
10	Valaská - Pohorelá	7:0	21	Beňuš Valaská	3:2
11	Bacúch - Valaská	0:2			

Poradie strelcov gólov: Ondrej Pribula – 18, Miroslav Meškan – 17, Michal Bánik – 4, Michal Kúdelka – 3, Ján Kupec – 3, Juraj Vetrák – 2, František Černák – 2, Boris Bánik – 2, Zdenko Lesák – 1, Vendelín Štrba – 1, Peter Grolmus – 1, Martin Betka – 1, Ivan Kaniak – 1, Ivan Demian – 1

Futbal I. trieda - rozpis zápasov - jeseň 2012 - 2013

Por.	Zápas	Dátum	Čas	Výsledok
1	Braváčovo - Valaská	05.08.12	17.00	
2	Valaská - Lučatín	12.08.12	17.00	
3	Poniky – Valaská	19.08.12	16.30	
4	Valaská – Baláže	26.08.12	16.30	
5	Osrbľie - Valaská	01.09.12	16.00	
6	Hronec - Valaská	09.09.12	16.00	
7	Valaská – Podkonice	16.09.12	16.00	
8	Polhora – Valaská	23.09.12	15.30	
9	Valaská – Jakub	30.09.12	15.30	
10	Heľpa – Valaská	07.10.12	15.30	
11	Valaská – Č.Balog	14.10.12	15.00	
12	Harmanec - Valaská	21.10.12	15.00	
13	Valaská – St. Hory	28.10.12	15.00	

Záverečné tabuľky podľa týždenníka MY – Horehronie

II.B Trieda – POSTUP!

Tabuľka je po záverečnej prehre na Beňuši 2:3, kde nám chýbali naše opory Mišo Pančík a Ondro Pribula. Zápas bol síce dobrý, ale výsledok nepotešil, aj keď na našom postupe to už nič nezmenilo. Polhora je vraj ďalší postupujúci, lebo Mýto odstúpilo zo súťaže.

1. Valaská	21	15	3	3	57:20	48
2. P. Polhora	21	14	4	3	68:22	46
3. Bacúch	21	11	2	8	50:29	35
4. Šumiac	21	10	5	6	46:36	35
5. Beňuš	21	10	4	7	44:50	34
6. Michalová	21	4	4	13	33:54	16
7. Polomka	21	3	4	14	32:58	13
8. Pohorelá	21	3	2	16	14:75	11

I. Trieda – naši budúci súper

1. Jasenie	26	17	5	4	62:23	56
2. Hronec	26	17	4	5	59:30	55
3. Č. Balog	26	16	2	8	66:27	50
4. Poniky	26	16	1	9	72:40	49
5. Lučatín	26	13	3	10	67:53	42
6. Braváčovo	26	13	3	10	61:47	42
7. Osrbľie	26	12	4	10	51:40	40
8. Mýto	26	10	5	11	37:52	35
9. Heľpa	26	10	4	12	28:56	34
10. S. Hory	26	10	2	14	37:54	32
11. Podkonice	26	9	4	13	37:52	31
12. Harmanec	26	9	0	17	55:74	27
13. Baláže	26	4	5	17	44:84	17
14. D. Lehota	26	4	2	20	32:76	14

Valaská po ročníku 2011/2012

Na turnaji v Jasení 23.07.2012

Hore: Milan Hruška- vedúci mužstva, Michal Kúdelka, Peter Hurák, Pavol Husenica, Adam Hricko, Michal Bambura, Patrik Piliar, Lukáš Kučera, Peter Slúštitik, Ján Gildeinmanažér, Miloš Pacera – tréner.

Dolu: Ján Fucek, Martin Medveď, Martin Kupec, František Černák, Ján Kupec, Jozef Kučerák, Radoslav Pacera, leží Miroslav Meškan. Podčiarknutí sú noví hráči, nastupujúci do ročníka 2012 – 2013.

(Podčiarknutí sú noví hráči.)

Žiacke družstvo pred začiatkom novej sezóny

Vo Valaskej máme dobre rozbehnutú aj futbalovú prípravu mládeže. Ako beží príprava na jesennú časť, som sa opýtal trénera žiakov Milana Babčana.

Ako si spokojný s výsledkami predchádzajúceho ročníka?

V tomto ročníku došlo ku generačnej výmene v družstve žiakov. Starší a výkonnejší žiaci prekročili vekový limit a odišli pokračovať do dorastu. Zvyšok je už výkonnostne slabší, preto sme

Podmienky sa tu zásadne menia, pretože sa už hlásime do riadnej okresnej súťaže žiakov vo veku 10-15 rokov. K dispozícii máme asi 30 žiakov, pre ktorých sme vybavili riadne registračky, pričom máme aj 6 žiakov na hostovaní.

sa ani nedostali do kvalifikácie na turnaj o pohár riaditeľa Železiarní Podbrezová, ktorý sme rok predtým vyhrali.

Ako sa pripravujete na nasledovnú sezónu 2012-2013?

Hrať sa bude pod hlávkou OFK Slovan Valaská, kde mužstvo dospelých postúpilo do prvej triedy. V tejto triede už musí mať každé mužstvo aj svoje mládežnícke družstvo, takže naši žiaci im prišli celkom vhod. Prvý

tréning začneme už v polovici augusta.

Kolko súperov je v tejto súťaži a kde budete hrať?

Zatiaľ ešte prebieha prihlasovanie, takže ešte presne neviem, koľko súperov bude a aké bude rozloženie zápasov. V jesennej časti budeme hrať všetky zápasy vonku, lebo vo Valaskej je ihrisko obsadené. Na jar už budeme mať k dispozícii aj ihrisko aj šatne, takže sa bude hrať doma. Pri organizácii súťaže by sme sa chceli dohodnúť na spolupráci s Hroncom a s Osrbľím, lebo ich žiaci aj tak chodia do školy vo Valaskej a vlastné mládežnícke družstvá by si skladali len ťažko.

Ako sa vám darí spolupráca

s obecným úradom a s výborom OFK?

Zatiaľ sa nám darí veľmi dobre. Obecný úrad prisľúbil nákup dresov, financovanie cestovného a rozhodcov. S financovaním by nám mohli pomôcť aj sponzori. Niektorí nám to už sľúbili, ďalších ešte budeme presviedčať. Dobre nám padnú aj malé sumy, len aby ich bolo. S výborom FOK sa nám tiež spolupracuje dobre a zatiaľ sme sa dohodli na všetkom, čo bolo treba.

Pomýšľate aj na postup do vyššej súťaže?

Zatiaľ ani veľmi nie, lebo súperov je ešte málo a bolo by treba cestovať dosť ďaleko.

Ďakujem za rozhovor a prajem veľa úspechov.

Text a foto: Jožo K

Kvap, kvap, kvap... Ozývalo sa to v priestore a on si uvedomil, že nie je schopný sa pohnúť. Stále počul iba kvap, kvap, kvap. Skúsil pohnúť rukami. Nedarilo sa mu to. Mal pocit, že ich má silno zviazané. Pokúsil sa pohnúť nohami. Ani to sa mu však nepodarilo.

Kvap, kvap, kvap... Stále to znelo akoby z dialky rovnako.

- Musí tu byť niekde prasknuté potrubie a voda, čo z neho vyteká na betónovú dlažbu, vydáva zrejme ten nepríjemný zvuk – pomyslel si. Ležal tak asi už hodne dlho, pretože pociťoval chlad.

- Asi mi zalepili ústa aj oči – povedal si, lebo nebol schopný v tej chvíli rozoznať, kde sa nachádza, ani vydať zo seba žiaden zvuk. „Ako budem kričať o pomoc?“ preblesklo mu ešte hlavou. „Čo sa mi len stalo?“

Kvap, kvap, kvap. Netušil, aký čas ubehol, ale zrazu si uvedomil, že kým všetko riadne chápal, tak bol niekde v meste. Dokonca mal pocit, že v samom centre mesta. „Zrejme ma niekto od chrbta silno udel, omráčil a odniesol na neznáme miesto. Ale prečo to urobil? Nie som bohatý podnikateľ, aby odo mňa pýtal výkupné. Nie som manželke neverný, aby ma pre neveru niekto napadol. Tak čo sa vlastne stalo?“

Kvap, kvap, kvap. „Dolieha to z dialky a či ten zvuk vychádza z niečoho, čo je blízko mňa?“ pýtal sa v duchu.

Spomenul si na to, že ráno chcel v meste niečo na pošte vybaviť. Pošta bola od jeho bydliska iba na skok a nešiel z domu autom. „Teda som išiel pešo a ten zlosyn ma napadol od chrbta.“

Kvap, kvap, kvap. Už ho to začínalo otravovať. Ten zvuk bol taký mono-

Kvapky života

tónny, že mal pocit, akoby už nejaký čas spal, či nebol pri vedomí. Ved' opäť ho to kvap, kvap, kvap uspávalo.

- Asi sú to nejakí sadisti a okrem toho, že ma pevne poviazali a bránia mi v pohybe a možnosti volať o pomoc, ešte ma aj tým otravným zvukom trýznia – hovoril si v duchu.

Kvap, kvap, kvap. Stále donekonečna. Ten zvuk ho otravoval. „Ja sa asi z toho kvapkania pominiem. Ved' to sa nedá vydržať.“ Zvuk sa však neprerušene a rovnako rozliehal okolo neho. Dokonca začínal mať pocit, že zvuk zosilnel. Počul ho čím ďalej, tým zreteľnejšie.

Klip, klip, klip. „Kedy mi už dajú konečne pokoj? Kedy sa už objavia a povedia, čo chcú? Ved' tak trápili kedysi väzňov, keď im na hlavu nechali kvapkať vodu.“

Kvap, kvap, kvap... Bol už zúfalý, že mu začínalo byť všetko celkom jedno. Ničomu sa už nebránil. Jeho údy celkom ochabli, ústa netúžili kričať o pomoc a vedomie sa celkom zastrelo. Ako dlho to trvalo, netušil...

Zrazu preblesklo pred jeho očami denné svetlo. Skláňalo sa nad ním zopár hláv v bielych čiapkach a bielych plášťoch.

„Pán Slávik, počujete ma? Viete, čo sa s Vami stalo?... Nebojte sa, ten náraz električky Vám nespôsobil smrteľné zranenia a my Vás dáme o krátky čas opäť na nohy.“

Kvap, kvap, kvap... Zrazu ten zvuk tečúcej infúzie bol pre neho najľahodnejšou hudbou v živote.

JuDr. Malík

VITAJTE, MILÉ DETIČKY

Aký zázrak čarokrásny je tvoj úsmev, pohyb, hlások, ako slnka lúčik jasný prestretý do sedmokrások.

Z tvojho vzlyku údiv dýcha, v lupienkoch úst šelest vánk. Neboj sa, to pieseň tichá pristrája ti uspávanku.

To ťa víta naša láska, záštitou sa k nebu vzpína. To ťa víta do náručia tvoja krásna domovina.

Vivien Adamovičová
Sabína Horváthová
Samuel Kušpál
Milan Markus
Lea Slobodníková
Michaela Hudecová

*Rodičom blahoželáme a želáme
veľa zdravia.*

JUBILANTI

*Našu vďačnosť nenahradí
ani tisíc krásnych slov.
Múdrosť našich predkov radí -
váž si svojich rodičov.
Kým sa zdvihnú čaše vína
k Vášmu sviatku, otec, mat,
je tu vinš od dcéry, syna,
aj keď z dialky, chce Vás hriať.*

85-ročná

Anna Sláviková

80-roční

Angela Madarová
Margita Giertlová
Ladislav Šramko
Karol Onofrej

75-roční

Margita Firčová
Terézia Kúdelková
Mária Slováková
Ľubica Baluchová
Zdenka Kakalejčíková
Pavel Komora
Peter Petrínek

70-roční

Justína Macíková
Marta Kmeťová
Ľudmila Šimovčková
Ľudovít Kováč

ROZLÚČILI SME SA

*Smrť sa nepozerala do rodného listu,
ani do kalendára.*

*Nespráva sa podľa žiadnych príkazov
a už vôbec neberie žiadne ohľady.
Nepostupuje podľa poradia.*

*Darmo načahujeme ruky za ňou a prosíme,
aby nám nebrala toho, kto je našim vesmírom.
Darmo prosíme.*

Anna Polónyová

Mávnutím krídel motýľích, strácaš sa za obzorom, ako slnka jas pred večerom. Ešte žiješ zo sily mladosti a pomaly žneš, čo si sial. Aké plody si požíval? Aj také aj také, ako to už býva. Sladučké ako med, sem – tam kaz. Boli medzi nimi trpké aj kyslé, no všetky si ich požíval, pretože si vedel, že sú spravodlivé a staral si sa vtedy o ne, ako najlepšie si vedel. Človek by neskôr mnohé spravil inak, ale reparát v živote neexistuje. Dá sa len počuť na svojich chybách a život ide spolu s tebou ďalej.

A je tu súmrak. Ako ľahký tmavý závoj padol na teba z neba. Plody tvojho života, tie, ktoré dozrievajú vo svetle lásky a konaní dobra pre iných, budú svedčiť o tebe aj tam, vo večnosti. Tu na zemi zanechajú trvalú stopu v srdciach blízkych.

Pani Anna Polónyová sa narodila 1.1.1925 vo Valaskej, rodičom Štefanovi a Agnese Vološinovej. Pochádzala z piatich detí. V roku 1945 uzavrela manželstvo s Karolom Polónym. Narodili sa im tri deti - Marek, Elena a Blanka. V roku 1991 ovdovela. Pracovala v Strojárňach Piesok, neskôr ako poštarica vo Valaskej. Medzi jej záľuby patrila: práca v záhrade, na poli, plietla, háčkovala, tkala domáce koberce, rada čítala, mala rada kvety, pomáhala tým, ktorí potrebovali pomoc, s láskou sa starala o domáce zvieratá, bola hlboko veriaca.

Pani Anna Polónyová zomrela dňa 30.6.2012.

Jakubko Tekel

Je bôľne na srdci, keď na poslednej ceste odprevádzame svojich rodičov. Tečú slzy smútku, ale zároveň to chápeme ako prirodzenú nevyhnutnosť. Ale keď zomrú mladí, naruší sa zákon života a pociťujeme trvalú medzeru, bolestivú ranu, ťažký bôľ.

Čas ticha, čas spomienok prichádza s poslednou rozlúčkou. Spomienky otvárajú našu dušu. Vždy keď ktosi z nášho ľudského spoločenstva opustí breh života, aby sa preplavil na breh smrti, v hlb-

ke našich citov sa čosi zachveje a svetské starosti už nemajú svoje ostré kontúry. Zem akoby sa krútila pomalšie, aby sme sa stihli v nemom monológu zosnulému prihovoriť.

Smrť prerušila život mladého občana Jakuba Tekela iba vo veku 13-tich rokov. Prežil chudobný život na roky, na dni, na činy, nestačil pracou vydať svedectvo, že bol, že žil. Jeho miesto doma ostane navždy opustené. Pominuteľnosť prišla príliš rýchlo. Chuť bolestných slz pociťujeme v slovách, najmä ak si ich náležite uvedomíme. Derú sa z očí pri stretnutí so zronenými rodičmi, ktorí svojmu synovi nemohli pomôcť.

Jakubko Tekel sa narodil 25. septembra v roku 1998 v Brezne. Spolu s rodičmi a súrodencami býval na Piesku. Jeho mladý život poznačila ťažká choroba, ktorá sa príliš silno usadila v jeho tele, aby mu deň čo deň odoberala zo životnej sily. Pokiaľ mu to zdravotný stav dovoľoval, navštevoval špeciálnu základnú školu vo Valaskej - 1. ročníka a neskôr pokračoval v učení v domácom prostredí. Svoj krátky život prežil doma, pripútaný na lôžko, za stálej pomoci rodičov a súrodencov.

Jakubko Tekel zomrel 30. júna 2012.

Ján Barzík

Osudy ľudí sú plné otázok a prekvapení. Nikdy nevieme, čo sa skrýva za ďalšou zákrutou dní. Niekedy kráčame naplnení spokojnosťou z nášho šťastia, z vlastných úspechov, či úspechov našich rodinných príslušníkov a priateľov, sú však aj chvíle, kedy sa nás zmocní beznádej a smútok.. Smrť človeka, ktorý bol celé roky našou súčasťou, takisto otvára oči slzám a srdce bolesti.

Pán Ján Barzík sa narodil 20. februára 1949 vo Valaskej. Mal dvoch súrodencov. Sestru Aničku a brata Tonka, ktorí sa so svojimi rodinami a tetou Valikou oň počas života nezištne starali, ktorí mu často pomáhali prekonávať nevládnuť osudu a ktorí sa mu tak často prihovárili na nemocničnom lôžku.

Po skončení školskej dochádzky sa pán Barzík venoval svojim záľubám: prírode a poľnohospodárstvu, ktoré mal, kým ešte vládol, tak rád, poľu, na ktorom sme ho vídali s kosou, hrablami, ale aj domácim zvieratám. V starostlivosti o ne videl zmysel života. V mladosti pracoval ako ošetrovateľ oviec.

Pán Ján Barzík zomrel 7. júla 2012 v breznianskej nemocnici.

Rozália Gondeková

V krátkom slove žena, je zakotvená vznešenosť. Keď k tomuto slovu pripojíme slovo matka, pociťme teplo pri srdci, pretože každý z nás má vlastnú životnú skúsenosť so svojou matkou, mamou, mamičkou. Nedá sa zabudnúť na jej láskavý aj prísny hlas, napomínanie aj objatia, jemný dotyk rúk.

Pani Rozália Gondeková sa narodila dňa 13. mája v Látkach, rodičom Ondrejovi a Kataríne Kocúrovej. Svoje detstvo prežila spolu so súrodencami v rodnom kraji pri pomáhaní rodičom na gazdovstve a slúžením v okolitých gazdovstvách. 18 - ročná odišla pracovať do Prahy, kde sa vydala za Jána Gondeka. V Prahe sa im narodil syn Ján a Pavol. V roku 1952 sa presťahovali späť do rodného kraja, kde sa narodili dcéry Anna, Elena a Libuška.

V roku 1956 sa rodina presťahovala do Valaskej. V roku 1964 sa narodila dcéra Eva. Keď deti odrástli, začala pracovať na majetku v Hronci ako chovateľka hydiny, upratovala v Dojčenskom ústave vo Valaskej a nakoniec pracovala až do odchodu do dôchodku v Železiarňach Podbrezová.

Všetko ťažké a náročné vo svojom živote so svojou veľkou rodinou sa snažila prekonávať s vedomím dobrá a byť na pomoci všetkým. Vždy viedla svoje deti k spravodlivosti, добрote, láske a súdržnosti v rodine. Veľmi rada sa venovala ručným prácam.

Pani Rozália Gondeková zomrela 22. júla 2012.

Angela Turňová

Navždy odišla z našej blízkosti v ústrety zosnulým. Vykĺzla z ľudského hniezda, v ktorom bude veľmi chýbať, ale v ktorom náš smútok za ňou zmiešame so spomienkami na to, čím žila, čo bolo pre ňu dôležité, čím sa k nám v myšlienkach vždy vráti. Odišla vzácna žena.

Pani Angela Turňová sa narodila 16. apríla 1926 vo Valaskej,

SPOMIENKY

rodičom Petrovi a Anne Kúdelkovej. Vyrastala s mladšou sestrou Máriou, s ktorou popri škole pomáhali na rodinnom majetku. V roku 1947 uzavrela manželstvo s Jozefom Turňom. Narodil sa im syn Peter. No ich rodinné šťastie netrvalo dlho. V roku 1955 v čase stalinistických a komunistických represálií bol manžel Jozef uväznený na neznámom mieste. Komunistická moc robila na ňu nátlak, aby sa s manželom rozviedla. Túto ponuku rezolútne odmietla a sľúbila manželovi zostať pri ňom v dobrom i zlom. Zamestnať ju ako manželku nepriateľa ľudu nikto nechcel. Až v roku 1956 sa jej za pomoci rodiny podarilo zamestnať. Pracovala ako závorárka u Československých štátnych dráh. V šesťdesiatych rokoch manžela prepustili. Po mnohých ťažkostiach sa zamestnal v Strojárnach na Piesku. Zomrel vo veku 50 rokov na následky vojnových útrap.

Medzi jej koníčky patrili: vyšívanie, starostlivosť o kvety a skalku, rada chodila do prírody, mala rada rodný kraj a valašiansky chotár.

Pani Angela Turňová zomrela 25. júla 2012.

Želmíra Dobříková

Na oltár ľudskej statočnosti kláda každodenne pomyselné kvety svojho života. S láskou a pokorou, zdravotne znevýhodnená, plnila obdivuhodne úlohu matky, ženy, vytvoriac spolu so svojim verným partnerom nádherný priestor lásky, v ktorom vychovali svojho syna. Tento priestor sa stal neskôr aj príjemným miestom, kde sa ich blízki radi vracali.

Pani Želmíra Dobříková sa narodila v Pavčinej Lehote pri Liptovskom Mikuláši 27. septembra 1933 rodičom Petrovi a Božene Urbanovým. Vyrastala spolu s desiatimi súrodencami v láske a súdržnosti. Základnú školu vychodila v rodnej obci a po jej skončení pracovala v kožiarskych závodoch v Liptovskom Mikuláši.

S manželom sa spoznali v krásnom prostredí Nízkych Tatier na Chopku, kde pracoval ako strojník pri výstavbe lanovej dráhy. V roku 1955 uzavreli manželstvo a po roku sa im narodil syn Milan. Rodinka sa presťahovala do Šalkovej a neskôr do Valaskej.

S láskou sa venovala vnúčatám a rodine, nestrácala záujem o spoločenské dianie.

Pani Želmíra Dobříková zomrela 28. júla 2012.

Dotítklo srdce plné lásky, klesli pracovité ruky, zavreli sa jej oči a utíchol jej hlas.

Odišla do večnosti, hoci tak veľmi chcela žiť.

Dňa 15. júla uplynuli dva roky, čo nás navždy opustila naša drahá mama a stará mama

Anna Balogová.

S láskou spomínajú manžel Vojto, dcéry, zať a vnúčatá. Venujte jej tichú spomienku.

Odišla od nás ako tichý sen, nepovedala ani zbohom, už neprídem. Keby sa tak dal vrátiť čas a počuť jej hlas. Už len kyticu z lásky na hrob môžeme dať, zažať sviecu a tíško spomínať.

Dňa 6. apríla 2012 uplynul rok, čo nás navždy opustila naša teta **Helenka Kúdelková.**

S láskou a smútkom v srdci spomína rodina Lýdie Krupovej.

Tak ako z tvojich očí žiarila láska a добрota, tak nám budeš chýbať do konca života. Ako tíško si žila, tak tíško si odišla. Skromná vo svojom živote ale veľká v láske a добрote.

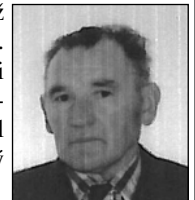
Pre nás si však neumrela, vždy budeš žiť v nás. Dňa 18. augusta 2012 si pripomenieme 1. výročie úmrtia našej sesternice **PhDr. Ruženky Kúdelkovej.** Veľká bolesť a spomienky zostávajú v srdci každého z nás.

S láskou a úctou spomína rodina Lýdie Krupovej.

Odišiel si od nás tak rýchlo, ako ťa tu niet všetko stíchlo. Stíchol celý dom i dvor. Nepočuť už tvoj hlas v ňom. Kosa podopretá v kúte zostala, ako si odišiel sa po záhrade nezaháňala. Všetkým je nám za tebou smutno, už rok od tvojho odchodu prešlo. Dňa 20. augusta 2012 sme si pripomenuli prvé výročie odvedy, keď nás navždy opustil náš milovaný otec, brat a starý otec **Július Zelenčík.**

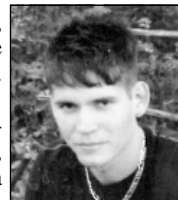
S láskou a úctou spomínajú dcéry Eva a Marcela s rodinami.

Predbehol si ma do neba a mne zostalo prázdno a ticho v duši. Odišiel si nečakane a na rozlúčku nebol čas. Ťažko a veľmi smutno je nám všetkým, už nič nie je také ako predtým a už nikdy viac nebude.

Miško, nech sa Ti len krásne sníva, už ako anjeli sa na nás zhora dívaš. Staraj sa mi tam, Bože, o neho, prosím, nech mu nie je zima a nech nie je sám. Buď mu mamou miesto mňa, kým prídem ... za anjeliom do neba.

Dňa 16. augusta 2012 by oslávil svoje 24. narodeniny náš milovaný synček, vnúčik, synovec, bratranec a kamarát **Miško Kováč.** 24. augusta uplynú 3 roky odvtedy, keď nás navždy opustil. S láskou a nekonečnou bolesťou v srdci na Teba spomína mama, starí rodičia, ostatná rodina a priatelia. Kto ste ho mali radi, venujte mu prosím, tichú spomienku.

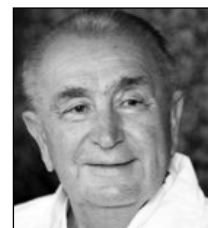
Dňa 30. júla 2012 uplynulo 15 rokov odvtedy, keď nás navždy opustil náš otec, manžel, starý otec, brat, švagor pán **Emil Petko.** Spomíname aj pri príležitosti 80. narodenín.

Manželka, deti a vnúčatá.

Už sú to 4 roky, čo nás dňa 19.7.2008 navždy opustil Profesor, MUDr. Jaroslav Šiman, CSc. Jeho odchod je veľký a citeľný, pretože bol jednou z významných osobností slovenskej medzinárodnej medicíny. Vyše polstoročie venoval službe medicíne, čo bolo korunované mimoriadnymi úspechmi v chirurgickej praxi, najmä v detskej chirurgii. Jeho chirurgické úspechy presiahli hranice nášho štátu a stal sa významnou osobnosťou aj v zahraničí. Bol spoluzakladateľom detskej chirurgie a Detského kardiocentra. Rozhodujúcim spôso-

Nezabudli sme

bom sa pričínili o úspech prvej transplantácie srdca u dieťaťa i transplantácie pečene u dieťaťa. Do povedomia verejnosti vstúpil úspešným oddelením siamskych dvojčiat Andrejky a Lucky z Krásnohorskej Dlhej Lúky. Za jeho vynikajúce výsledky v medicíne bol ocenený najvyššími vyznamenaniami doma i v zahraničí, medzi ktoré nepochybne patrí vyznamenanie Rad Ludovíta Štúra I. triedy. Bol váženým a významným pedagógom na LFUK a okrem mnohých odborných článkov

bol hlavným editorom medicínskej literatúry: „Princípy chirurgie“.

Aj cez všetky úspechy vo vedeckej a odbornej aktivite bol skromný a bezprostredný. Mal rád Horehronie, kde sa často vracal i so svojimi deťmi. Stal sa aj čestným občanom Valaskej a Brezna. Je pochovaný na valašianskom cintoríne.

Češť jeho pamiatke.

Srdečne Vás pozývame
na **6. ročník Súťaže**

o najchutnejšiu haruľu Valaskej,
ktorá sa uskutoční **15. 9.2012 (sobota)**
na ihrisku pred kultúrnym domom.

...

Opäť na Vás čaká odpoľudnie plné skvelej zábavy,
chrumkavej harule, súťaží a prekvapení.

...

Tešíme sa na Vás.

...

Info: 0905908504, 0908479723, 0905717314,
0911946688, 0908881629

PRÁZDNINOVÝM OBJEKTÍVOM

**VYHLASUJEME SÚŤAŽ
O NAJKRAJŠIU PRÁZDNINOVÚ
FOTOGRAFIU
PRE ŽIAKOV, UČITEĽOV, RODIČOV
A VŠETKÝCH OBČANOV VALASKEJ.**

VAŠE FOTOGRAFIE OSOBNĚ DONESTE
DO OBECNEJ KNIŽNICE, ALEBO POŠLITE
NA E-MAIL: KULTURA@VALASKA.SK
NAJNESKÔR DO 7.9. 2012.

FOTOGRAFIE BUDÚ UVEREJNENÉ VO VESTIBULE
KULTÚRNEHO DOMU VO VALASKEJ POČAS SÚŤAŽE
O NAJCHUTNEJŠIU HARUĽU VALASKEJ.

Obec Valaská vás srdečne pozýva na 10. ročník podujatia

KULTÚRNA JESEŇ VALASKÁ

Program:

30. september 2012 Štátny komorný orchester Žilina - galaprogram

7. október 2012 Zvyky na dedine FS Čierťaz

14. október 2012 Noc plná tanca – The Rainbow

21. októbra 2012 Večne živé Kocúrkovo

18. november 2012 vystúpenie spevokolu Lipka

Vystúpenia sa uskutočnia v Kultúrnom dome vo Valaskej o 17.00 hodine.

Sprievodné podujatia:

Volejbalový turnaj o pohár starostu obce

Výstava obrazov srbských maliarok – Nataša Knjazovic a Ana Knjazovic

Obecný úrad Valaská

a Ing. Milan Lupták

Vás pozývajú
na **VÝSTAVU**
historických
elektrónkových

RÁDIÍ

**DREVENÁ PAPULA
vo VALASKEJ**

vo výstavnej miestnosti
obecného úradu

august - september 2012

Výstava otvorená pondelok až
štvrtok od 8.00 do 16.00 a piatok
od 8.00 do 12.00 hod.

Bližšie informácie v knižnici